

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระทรวงกลาโหม มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักร จากภัยคุกคามทั้งภายใน และภายนอกประเทศ โดยจัดให้มีกำลังทหารไว้ เพื่อการรบหรือการสงคราม เพื่อปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ เพื่อการปราบปรามการกบฏและการจลาจล เพื่อช่วยการพัฒนา ประเทศและเพื่อรักษาประโยชน์ของชาติ ในประการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด ตลอดจนดำเนินการ อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและ รักษาความมั่นคงของราชอาณาจักรและรักษาประโยชน์ของชาติด้วยการใช้กำลังทหารเพื่อปฏิบัติการ ตามความในวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด เว้นแต่การใช้กำลังทหาร เพื่อปราบปรามการจลาจลให้เป็นไปตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งถือเป็น แผนหลัก (แผนระดับ ๑) ที่กำหนดเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติให้กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนมีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง มีหน่วยงาน ที่รับผิดชอบ คือ กระทรวงกลาโหมและกระทรวงมหาดไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กระทรวงกลาโหม เพื่อให้ บรรลุผลตามยุทธศาสตร์ชาติ จำเป็นต้องดำเนินการตามแผนย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับ ๒) ได้แก่ ๑) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒) แผนการปฏิรูปประเทศ ๓) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ และ ๔) แผนความมั่นคง (นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ) ตลอดจน ยึดถือตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมที่กฎหมายกำหนด การดำเนินการตามแผนระดับ ๒ นั้น กระทรวงกลาโหมจะดำเนินการขับเคลื่อนภายในหน่วยงานผ่านแผนปฏิบัติการ (แผนระดับ ๓) ที่เรียกว่า แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง กระทรวงกลาโหม ซึ่งมีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานด้านความมั่นคงและสามารถสนับสนุนการดำเนินงานของ ส่วนราชการอื่น ๆ ที่รับผิดชอบในการขับเคลื่อนแผนย่อยของแผนแม่บทฯ ประเด็นความมั่นคง ประกอบด้วย ๒ แผนหลัก ได้แก่ (๑) แผนปฏิบัติการด้าน... ซึ่งเป็นแผนการพัฒนาที่มีการบูรณาการ

ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากกว่า ๑ หน่วยงาน และ (๒) แผนปฏิบัติการราชการระยะ ๕ ปี และรายปี ซึ่งเป็นแผนของส่วนราชการระดับกระทรวงหรือเทียบเท่าและระดับอื่น ๆ ตามบทบัญญัติของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยการดำเนินการในส่วนของแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) กระทรวงกลาโหม ซึ่งเป็นแผนที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน มีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานด้านความมั่นคงและสามารถสนับสนุน การดำเนินงานของส่วนราชการอื่น ๆ ที่รับผิดชอบในการขับเคลื่อนแผนย่อยของแผนแม่บทฯ ประเด็นความมั่นคง ได้แก่ แผนย่อยการรักษาความสงบภายในประเทศ อาทิ การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติฯ (สมช.) และการพัฒนาสร้างความรักความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ (มท.) แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง อาทิ การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) การป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ (ดศ.) การป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย (สมช.) การป้องกันและแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สมช.) และการพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงและช่วยเหลือประชาชน (กอ.รมน.) และแผนย่อยการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ (กต.) อาทิ การเสริมสร้างและรักษาดุลยภาพสถานะแวดล้อมระหว่างประเทศ การเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค และการร่วมมือทางการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาค โลก รวมถึงองค์การภาครัฐและที่มีใช้ภาครัฐ นอกจากนั้น ยังสามารถสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ ประเด็นอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ภายใต้แผนย่อยอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ (อก.) อาทิ การสนับสนุนผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ การสร้างและพัฒนาบุคลากรสำหรับอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ และการสนับสนุนการสร้างเครือข่ายและคลัสเตอร์ของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ

ปัญหาที่เกิดขึ้นหลังจากการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ พบว่า สถานะแวดล้อมด้านความมั่นคงของโลกมีการเปลี่ยนแปลง แม้ว่าแนวโน้มของโลกจะเปลี่ยนผ่านไปสู่ยุคดิจิทัลที่ขับเคลื่อนด้วยฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) เทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทนำที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของโลก ระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้เปลี่ยนแปลงไปสู่ความสัมพันธ์แบบหลายขั้วอำนาจ (Multi-Polar) และใช้กลไกความร่วมมือเพื่อกดดันฝั่งตรงข้ามโดยใช้สงครามทางด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนมีการใช้ประเด็น

ในด้านสิทธิมนุษยชน ประชาธิปไตย และสิ่งแวดล้อม เป็นประเด็นในการแทรกแซงและจัดการกับฝ่ายตรงข้าม รวมทั้งการเกิดขึ้นของปัญหาโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) ทั่วโลก ซึ่งส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในส่วนของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีสถานการณ์การเมืองที่ละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรงของประเทศสมาชิก ทำให้บทบาทของอาเซียนที่ยึดถือนโยบายการไม่แทรกแซงการเมืองภายในของประเทศสมาชิกต้องพิจารณาถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาหารือกัน สำหรับภายในประเทศนั้น สถานการณ์การต่อต้านรัฐบาลของกลุ่มเยาวชน สถานการณ์โศกเคราะห์ ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังคงมีอยู่ รวมทั้งยังมีปัญหาต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงด้วย

เพื่อรับมือกับภัยคุกคามและปัญหาด้านต่างๆ ดังกล่าว กระทรวงกลาโหมจำเป็นต้องมีการพัฒนาศักยภาพด้านความมั่นคง และผู้วิจัยเห็นว่า แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) กระทรวงกลาโหม จะต้องมีการปรับปรุงจึงมีความสนใจในการศึกษาวิจัยเรื่อง แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) กระทรวงกลาโหม เพื่อให้สามารถรับมือกับสถานการณ์และภัยคุกคามที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคงอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๑. เพื่อประเมินสถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคงของกระทรวงกลาโหม
๒. เพื่อศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ และเป้าหมายในการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) กระทรวงกลาโหมที่มีความเกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ชาติ
๓. เพื่อนำเสนอข้อเสนอแนะทางยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) กระทรวงกลาโหม

ขอบเขตของการศึกษา

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์และจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) กระทรวงกลาโหม โดยมีเนื้อหาที่ได้มาจากการศึกษายุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๗๕) กระทรวงกลาโหม และนโยบายเร่งด่วนของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔

๒. ขอบเขตด้านประชากร

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sample) เป็นการเลือกตัวอย่างโดยกำหนดคุณลักษณะของประชากร จึงใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน ๗ ท่าน ดังนี้

๑) พ.อ.สุธี เทียนคำ	ผอ.กผจ.สนย.สนผ.กท.
๒) พ.อ.นิติ รักษาเสรี	ผอ.กกรม.สปช.สนผ.กท.
๓) พ.อ.จาร์วัตร สิริสังาศ	ผอ.กรภ.สนผ.กท.
๔) พ.อ.ฐกฤต ลิฬหวนิช	รอง ผอ.กนย.สนย.สนผ.กท.
๕) พ.ท.ชัยวัฒน์ ภูระหงษ์	หน.กนผ.ศอพท.
๖) พ.ท.ดร.จาร์ฤกษ์ม์ เรืองสุวรรณ	หน.ปฏิบัติการที่ ๑ ศชบ.ทสอ.กท.
๗) พ.ท.กัมปนาท จะสนอง	หน.ประสานนโยบาย กนย.สนย.สนผ.กท.

๓. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ใช้เวลาการศึกษาทั้งสิ้นเดือน มีนาคม – พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๖๔

ระเบียบวิธีการศึกษา

ศึกษา ทบทวน วิเคราะห์และจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) กระทรวงกลาโหม มุ่งเน้นการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกในปัจจุบัน ตามประเด็นยุทธศาสตร์ มาตรการ แนวทาง และ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ของหน่วย โดยใช้ SWOT Analysis เพื่อนำมาทบทวน กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ มาตรการ แนวทาง และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ของหน่วย วิเคราะห์ปัจจัยภายในจะใช้หลัก 7s Framework เพื่อนำมาวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง และการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้วยหลัก PEST เพื่อวิเคราะห์โอกาส และอุปสรรค

ข้อจำกัดของการศึกษา

เนื่องจากแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) กระทรวงกลาโหม เป็นแผนระดับ ๓ ซึ่งการจัดทำต้องใช้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำ ซึ่งปัจจุบันแผนแม่บทฯ ยังไม่ได้ทบทวนในระยะ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) จึงเป็นการจัดทำแผนฯ ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติกำหนดไว้แล้ว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๒.๑ ได้ประเมินสถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคงของกระทรวงกลาโหม

๑.๒.๒ ได้ศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ และเป้าหมายในการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) กระทรวงกลาโหม

๑.๒.๓ ได้ข้อเสนอแนะทางยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) กระทรวงกลาโหม

บทที่ ๒

การตรวจสอบสถานะแวดล้อมและการวิเคราะห์ทางยุทธศาสตร์

สถานะแวดล้อมทั่วไป

๑. ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๖๕ บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) นี้ ใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมาย ให้ประเทศไทยสามารถยกระดับการพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง” โดยคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้จัดทำแผนแม่บทรองรับยุทธศาสตร์ชาติขึ้น เป็นแนวทางถ่ายทอดให้ส่วนราชการต่าง ๆ ใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนการปฏิบัติงานต่อไป (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง, ๒๕๖๓)

สถานการณ์แนวโน้มในการพัฒนาประเทศ ในปัจจุบันประเทศไทยยังคงมีประเด็นความท้าทายการพัฒนาในหลายมิติ ทั้งในมิติเศรษฐกิจที่โครงสร้างเศรษฐกิจยังไม่สามารถขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมอย่างเต็มที่ ผลผลิตภาพการผลิตของภาคบริการและภาคเกษตรยังอยู่ในระดับต่ำ คุณภาพและสมรรถนะของแรงงานที่ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการในการขับเคลื่อนการพัฒนาของประเทศ มิติทางสังคมที่การยกระดับรายได้ของประชาชน การแก้ปัญหาด้านความยากจนและความเหลื่อมล้ำ การพัฒนาคุณภาพการให้บริการและการขยายโอกาสในการเข้าถึงระบบบริการสาธารณะยังคงมีช่องว่างที่สามารถพัฒนาต่อไปได้ มิติสิ่งแวดล้อมที่การฟื้นฟูและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยังเป็นประเด็นสำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน และมิติของการบริหารจัดการภาครัฐที่ยังขาดความต่อเนื่องและความยืดหยุ่นในการตอบสนองความต้องการในการแก้ปัญหาของประชาชนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ยังมีสถานการณ์ที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่มีสัดส่วนประชากรวัยแรงงานลดลงและประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด ความท้าทายใหม่ ๆ ซึ่งมาจาก

การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ทั้งด้านความมั่นคงและเศรษฐกิจ การเชื่อมโยงกันอย่างซับซ้อนจากการรวมกลุ่มภายในภูมิภาคและการเปิดเสรีด้านต่าง ๆ ตลอดจน การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศ ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าว จะก่อให้เกิดความท้าทายในการพัฒนาประเทศทั้งในมิติความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ดังนั้น ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ ที่รอบคอบและครอบคลุมเพื่อ เป็นกรอบในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และตัวชี้วัด ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี วิสัยทัศน์ประเทศคือ “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของ ประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาค้นในทุกมิติ และในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้าง โอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมี ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนาตาม ยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- ๒) ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจและการกระจายรายได้
- ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่าง การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการ พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอ ภาควทางสังคมยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (สำนักงาน เลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, ๒๕๖๑: ๑-๒)

เพื่อให้อบรมรูปร่างหมายดังกล่าวดังกล่าวข้างต้น จึงได้กำหนดแผนย่อยแนวทางการพัฒนาเป้าหมายและตัวชี้วัด ในทวิภาคระยะเวลา ๕ - ๑๐ - ๑๕ - ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ประกอบด้วย

ในช่วงปี พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ ดำเนินการ “ปรับสภาพแวดล้อม พรอมแก้ไขปัญหา” ในหลายระดับลงอย่างมีนัยยะสำคัญ สำหรับ

ในช่วงปี พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ จะดำเนินการให้ “ปัญหาเกาหมดไป ปัญหาใหม่ไม่เกิด” เอื้อต่อการบริหารประเทศมากยิ่งขึ้นเพื่อเป็นฐานนำไปสู่เป้าหมาย

ในช่วงปี พ.ศ.๒๕๗๑ - ๒๕๗๕ ที่กำหนดไว้ว่า “ประเทศชาติพัฒนา ปวงประชารวมผลักกัน” จนกระทั่งสามารถบรรลุเป้าหมาย

สุดท้ายในทวิภาค พ.ศ.๒๕๗๖ - ๒๕๘๐ ที่ว่า “ประเทศชาติ มั่นคงประชาชนมีความสุข” ในที่สุด โดยแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กระทรวงกลาโหม อยู่ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี สนับสนุนในส่วนของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๒. แผนระดับที่ ๒

๑) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

แผนระดับที่ ๒ ที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี สำหรับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีการดำเนินการตามแผนที่ชื่อว่า แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) มีเป้าหมายเพื่อบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคงปลอดภัย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน ไปจนถึงระดับความมั่นคงของมนุษย์ และทุกมิติ ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ไขกลไกการแก้ไขปัญหาลักษณะบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อมุ่งที่จะเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด โดยสาระสำคัญประกอบไปด้วยแผนย่อยจำนวนทั้งสิ้น ๕ แผนย่อย ได้แก่

แผนย่อยที่ ๑ การรักษาความสงบภายในประเทศ เพื่อสร้างความสงบให้เกิดขึ้นในประเทศชาติบ้านเมืองเอื้อต่อการบริหารและพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติและนโยบาย

ที่กำหนด สังคมมีความเข้มแข็งสามัคคีปรองดอง ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข โดยมีแนวคิดในการดำเนินการที่สำคัญคือการสร้างความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สร้างความรักความสามัคคี ความสำนึกจงรักภักดี และความภาคภูมิใจในชาติให้เกิดขึ้นกับประชาชนทุกหมู่เหล่า ขณะเดียวกันก็ส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่มีเสถียรภาพและธรรมาภิบาล เห็นแก่ประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตัว ตลอดจนการพัฒนาปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ แผนย่อยด้านนี้จะรองรับประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ๔ ประเด็น ได้แก่ ๑) การพัฒนาและเสริมสร้างคนในทุกภาคส่วนใหม่มีความเข้มแข็ง มีความพร้อมตระหนักในเรื่องความมั่นคง และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ๒) การพัฒนาและเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ ๓) การพัฒนาและเสริมสร้างการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่มีเสถียรภาพและมีธรรมาภิบาลเห็นแก่ประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตัว และ ๔) การพัฒนาและเสริมสร้างกลไกที่สามารถป้องกันและขจัดสาเหตุของประเด็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญ สำหรับแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ มีทั้งสิ้น ๕ แนวทาง ประกอบด้วย (๑) การเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และความมั่นคงของมนุษย์ (๒) การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (๓) การพัฒนาการเมือง (๔) การสร้างความสามัคคีปรองดองของคนในชาติและ (๕) การบูรณาการกลไกการบริหารจัดการความมั่นคง (รายละเอียดของแนวทางการพัฒนาด้านนี้จะไปปรากฏอยู่ในแนวทางการพัฒนาการบูรณาการกลไกการบริหารจัดการความมั่นคงของแผนย่อยที่ ๕ ด้านการพัฒนาการกลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม)

แผนย่อยที่ ๒ การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง เพื่อเร่งรัดดำเนินการแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบันอย่างจริงจัง ใหญ่โตไปให้สุด (ภายใน ๑๐ ปี) พร้อมทั้งพัฒนากลไกเฝ้าระวัง แจ้งเตือน ป้องกัน และแก้ไขปัญหาความมั่นคง ที่อาจจะเกิดขึ้นใหม่อย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทย มีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชนและการพัฒนาประเทศ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยมีแนวคิดในการดำเนินการที่สำคัญคือการวิเคราะห์และระบุสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาในแต่ละเรื่องให้ชัดเจน วางแผนบูรณาการในการแก้ไขปัญหาตามลำดับความเร่งด่วนของปัญหา มีการติดตามตรวจสอบที่เป็นรูปธรรม ตลอดจนพัฒนาการเฝ้าระวัง แจ้งเตือน

ป้องกัน และแก้ไขปัญหา ทั้งที่มีอยู่ในปัจจุบันและอาจเกิดขึ้นใหม่ ให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ แผนย่อยด้านนี้จะรองรับประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ๔ ประเด็น ได้แก่ (๑) การแก้ไขปัญหาความมั่นคงในปัจจุบัน (๒) การติดตาม เฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่อาจอุบัติขึ้นใหม่ (๓) การสร้างความปลอดภัยและความสันติสุขอย่างถาวรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ (๔) การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบก และทางทะเล โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและการพัฒนาประเทศ และส่วนการปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ โดยส่วนการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและการพัฒนาประเทศ มีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ รวมทั้งสิ้น ๑๕ แนวทาง ประกอบด้วย (๑) การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (๒) การป้องกัน และแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ (๓) การป้องกันและแก้ปัญหาคาสิโน (๔) การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมือง (๕) การป้องกันและแก้ปัญหาคาสิโน (๖) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (๗) การป้องกันและแก้ปัญหอาชญากรรมข้ามชาติ (๘) การเฝ้าระวังและป้องกันประเด็นทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง (๙) การป้องกันและแก้ปัญหาคาสิโน (๑๐) การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (๑๑) การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติในพื้นที่ชายแดน (๑๒) การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (๑๓) การพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงและช่วยเหลือประชาชน (๑๔) การพิทักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ (๑๕) การแก้ไขปัญหาความมั่นคงเฉพาะกรณี สำหรับส่วนการปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ มีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ รวม ๕ แนวทาง ประกอบด้วย (๑) การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติในภาพรวม (๒) การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติทางบก (๓) การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (๔) การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติทางอากาศ และ (๕) การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน มิตรประเทศ และองค์การนานาชาติ

แผนย่อยที่ ๓ การพัฒนาศักยภาพของประเทศ ให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ เพื่อยกระดับขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงทั้งระบบของประเทศ ให้มีความพร้อมในการป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ สามารถติดตาม แจ้งเตือน ป้องกัน แก้ไขปัญหาและรับมือกับภัยคุกคาม รวมทั้งปัญหาที่อาจกระทบต่อความมั่นคงในทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ตลอดถึงสามารถพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บุรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย

เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน และการพัฒนาประเทศ ได้ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยอย่างมีประสิทธิภาพตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนด โดยมีแนวคิดในการดำเนินการที่สำคัญคือพัฒนาระบบงานดานการชาวกรองใหม่มีประสิทธิภาพ สามารถติดตามแจ้งเตือน ระวังภัยภัย ป้องกันปัญหาและภัยคุกคาม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก่อนจะเกิดเหตุการณ์หรือเหตุการณ์จะลุกลามต่อไป ในขณะที่เดียวกัน จะต้องมีการพัฒนาศักยภาพกองทัพ และหน่วยงานความมั่นคง ทั้งคน เครื่องมือ/ยุทธโธปกรณ์ แผนปฏิบัติการตลอดจนการฝึกและระบบการบริหารจัดการ ให้มีความพร้อมอย่างเพียงพอและเป็นรูปธรรม ในการเผชิญกับภัยคุกคามต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น เช่น ภัยจากการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ ตลอดจนสาธารณภัยและภัยพิบัติต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งจัดทำแนวทางในการบริหารจัดการ และ/หรือแผนปฏิบัติการ ในการเผชิญกับภัยคุกคามแต่ละมิติให้เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ แผนย่อยดำนนี้จะรองรับประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ๓ ประเด็น ได้แก่ (๑) การพัฒนาระบบงานชาวกรองแห่งชาติ แบบบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ (๒) การพัฒนาและฝึกพลั้งอำนาจแห่งชาติ กองทัพและหน่วยงานความมั่นคง รวมทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ให้พร้อมป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ และเผชิญกับภัยคุกคามได้ทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ และ (๓) การพัฒนาระบบเตรียมพร้อมแห่งชาติและการบริหารจัดการภัยคุกคามใหม่มีประสิทธิภาพ โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ มีรวมทั้งสิ้น ๓ แนวทาง ประกอบด้วย (๑) การพัฒนาระบบงานชาวกรองแบบบูรณาการ (๒) การพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง และ(๓) การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ

แผนย่อยที่ ๔ การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมทั้งองค์การภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ เพื่อสร้างความสงบ สันติสุข ความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศชาติภูมิภาค และโลก อย่างยั่งยืน ตลอดถึงให้สามารถรวมกันป้องกันและแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นด้วยแนวทางสันติวิธีอย่างยั่งยืน โดยมีแนวคิดในการดำเนินการที่สำคัญคืออาศัยการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีในทุกระดับ และทุกดานกับนานาประเทศ ส่งเสริมความเป็นปึกแผ่นของประชาคมอาเซียน พร้อมยึดมั่นในหลักความเป็นแกนกลางของอาเซียนอย่างต่อเนื่องและจริงจัง รวมไปถึงการเสริมสร้างความร่วมมือกับทุกประเทศ ให้การดำเนินการต่าง ๆ เป็นไปตามหลักกฎหมายและหลักการสากล บนพื้นฐานของความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประเทศ ทั้งนี้ แผนย่อยดำนนี้จะรองรับประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ๒ ประเด็น ได้แก่ (๑) การเสริมสร้างและรักษาดุลยภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ และ (๒) การเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคง

ของภูมิภาค สำหรับแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ มีรวมทั้งสิ้น ๓ แนวทางประกอบด้วย (๑) การเสริมสร้างและรักษาดุลยภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ (๒) การเสริมสร้าง และอ้างวซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค และ (๓) การร่วมมือทางการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้านภูมิภาค โลก รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ

แผนย่อยที่ ๕ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม มีวัตถุประสงค์เพื่อให้อิมกไกในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงที่เป็นรูปธรรม โดยมีแนวคิดในการดำเนินการที่สำคัญคือการปรับโครงสร้าง บทบาท อำนาจหน้าที่ และระบบการบริหารจัดการของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) และ ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) ใหม่นี้ ประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้ แผนย่อยด้านนี้จะรองรับประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ๓ ประเด็น ได้แก่ (๑) การพัฒนากลไกให้พร้อมสำหรับการติดตาม เฝ้าระวัง แจงเตือน ปองกัน และแก้ไขปัญหาความมั่นคงแบบองค์รวมอย่างเป็นรูปธรรม (๒) การบริหารจัดการความมั่นคงให้อื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศในมิติอื่น ๆ และ (๓) การพัฒนากลไกและองค์กรขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง สำหรับแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ มีรวมทั้งสิ้น ๓ แนวทาง ประกอบด้วย (๑) การบูรณาการกลไกการบริหารจัดการความมั่นคง (๒) การบูรณาการข้อมูล ด้านความมั่นคงและ (๓) การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

โดยแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง กระทรวงกลาโหม เกี่ยวข้องในเป้าหมายที่ ๒ การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง และเป้าหมายที่ ๓ การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

การบรรลุเป้าหมายที่ ๒ มีการดำเนินการโดยใช้แผนย่อย คือ แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง (สวนการปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ) มีแนวทางการพัฒนา ในเรื่องการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน มิตรประเทศ และองค์การนานาชาติ มุ่งเน้นการดำเนินการเสริมสร้างบทบาทของไทยในเวทีระหว่างประเทศพัฒนาความร่วมมือต่าง ๆ ในทุกรูปแบบกับประเทศเพื่อนบ้าน มิตรประเทศ และมหาอำนาจ ใหม้การบูรณาการการปฏิบัติรวมกันกับหน่วยงานต่าง ๆ ของต่างประเทศ ตลอดถึงองค์การนานาชาติ อย่างเป็นทางการและเหมาะสมบนพื้นฐานของการดำรงเกียรติยศและศักดิ์ศรีของประเทศ รวมทั้งให้สอดคล้องกับหลักการและพันธกรณีต่าง ๆ ตามกฎหมายระหว่างประเทศ โดยมีแนวคิด ในการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ ๑) การส่งเสริมความสัมพันธ์ ความเข้าใจ ความไวเนื้อเชื้อใจระหว่าง

ประเทศ ผ่านทางความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ ๒) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือที่ดีและยั่งยืนกับประเทศมหาอำนาจ ๓) การแสวงหาและใช้ประโยชน์จากบทบาทและความร่วมมือระหว่างประเทศ ในการปกป้องอธิปไตยและรักษาผลประโยชน์ของชาติอย่างมีประสิทธิภาพ และ ๔) การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงในมิติต่าง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ ตลอดจนกระชับความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เป้าหมายของแผนย่อย คือ ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น โดยการบรรลุเป้าหมายของแผนย่อยในแผนแม่บทด้วยการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ ในทุกระดับเพื่อเตรียมความพร้อมของไทยในการรับมือต่อความท้าทายด้านความมั่นคงในอนาคต โดยส่งเสริมความมั่นคงแบบองค์รวมควบคู่กับความมั่นคงทางทหาร เพื่อมุ่งลดความเสี่ยงหรือป้องกันปัญหาที่อาจจะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในอนาคตได้ โดยมีระดับความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงในทุกมิติกับประเทศมหาอำนาจและประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์มากขึ้น/ดีขึ้นจากเดิม ร้อยละ ๕ - ๑๐ รวมทั้งระดับความสำเร็จของประเทศไทย มีบทบาทในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชียมากขึ้น/ดีขึ้นจากเดิม ร้อยละ ๕ - ๑๐

การบรรลุเป้าหมายที่ ๓ การดำเนินการโดยใช้แผนย่อย คือ แผนย่อยการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ มีแนวทางการพัฒนาในเรื่องการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง โดยมุ่งจัดทำแผนพัฒนาและแผนีกกำลังทรัพยากร รวมถึงขีดความสามารถทั้งปวงของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคงทั้งภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชน ที่มีประสิทธิภาพเป็นรูปธรรม ชัดเจน สอดคล้องกับการบริหารราชการยุคใหม่ที่มุ่งเน้นความคล่องตัว พร้อมใหม่มีการพัฒนาระบบทหารกองประจำการอาสาสมัครอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป สามารถรับมือกับภัยคุกคามได้ทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง โดยมีแนวทางการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ ๑) การเตรียมกำลังและใช้กำลังเพื่อการป้องปราม แก้ไข และยุติความขัดแย้งด้วยการปฏิบัติการรวมเป็นหลัก ๒) พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านไซเบอร์เพื่อความมั่นคงและพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศ เพื่อการใช้งานดาวเทียมสื่อสาร ดาวเทียมถ่ายภาพด้านความมั่นคง และการสังเกตการณ์ทางอวกาศ ด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ๓) พัฒนาระบบข่าวกรองเพื่อการแจ้งเตือนภัยคุกคามทางทหาร โดยจัดให้มีระบบฐานข้อมูลข่าวกรองรวม ด้วยความร่วมมืออย่างเป็นเอกภาพในประชาคมข่าวกรอง หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานข่าวกรองต่างประเทศ และ

พัฒนาระบบขาวกรองทางยุทธศาสตร์ทั้งในระดับนโยบาย ระดับอำนาจการขาว และระดับปฏิบัติการขาว ๔) สงเสริมการวิจัยพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ มาตรฐานทางทหาร กิจกรรมอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศและการพลังงานทหาร เพื่อสร้างหลักประกันให้แกกองทัพบนพื้นฐานการพึ่งพาตนเอง โดยบูรณาการขีดความสามารถของทุกภาคส่วน มุ่งเน้นการสนับสนุนให้ภาคเอกชนสามารถทำการผลิตเพื่อใช้ในราชการและเพื่อการพาณิชย์ในเชิงอุตสาหกรรมโดยการรวมทุน ๕) พัฒนาระบบกำลังสำรอง ระบบทหารกองประจำการ อาสาสมัคร และระบบการระดมสรรพกำลังอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งไปสู่การบรรจุทดแทนกำลังประจำการบางตำแหน่งในยามปกติ โดยมีระบบการตอบแทนที่เหมาะสม และสามารถรองรับการขยายกำลังในยามสงคราม สำหรับการปฏิบัติการทางทหารทุกด้านที่มีความขัดแย้ง ๖) พัฒนาเสริมสร้างอาสาสมัครประจำพื้นที่ ทหารกองหนุน ทหารนอกประจำการ ทหารผ่านศึกทุกประเภท เพื่อมุ่งไปสู่การออมกำลังและชดเชยอำนาจกำลังรบของกองทัพที่มีอยู่อย่างจำกัดในยามสงคราม รวมทั้งการแจงเตือนดานการขาว ด้วยการเสริมสร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมป้องกันประเทศ รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบ ๗) พัฒนาการฝึกกำลังและทรัพยากรจากทุกภาคส่วน เพื่อเตรียมพร้อมช่วยเหลือและบรรเทาผลกระทบจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ ๘) พัฒนา เสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือทางทหารกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียนมิตรประเทศ ประเทศมหาอำนาจ และองค์การระหว่างประเทศ และ ๙) ในยามสงบใช้กำลังกองทัพในการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน (ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ) เปาหมายของแผนย่อย คือ กองทัพและหน่วยงานดานความมั่นคงมีความพร้อมสูงขึ้นที่จะเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบทุกมิติ และทุกระดับความรุนแรง โดยการบรรลุเป้าหมายของแผนย่อยในแผนแม่บทด้วยการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติเพื่อยกระดับขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานดานความมั่นคงทั้งระบบของประเทศให้มีความพร้อมในการป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ สามารถติดตามแจงเตือน ป้องกัน แก้ไขปัญหา และรับมือกับภัยคุกคามรวมทั้งปัญหาที่อาจกระทบต่อความมั่นคงในทุกมิติ ทุกรูปแบบและทุกระดับความรุนแรง ตลอดถึงรักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บุรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน และการพัฒนาประเทศได้ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยอย่างมีประสิทธิภาพตามบทบาทที่กำหนด โดยมีระดับความพร้อมของกองทัพและหน่วยงานดานความมั่นคง รอยละ ๘๐

โดยแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กระทรวงกลาโหม อยู่ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานด้านความมั่นคงและสามารถสนับสนุน การดำเนินงานของสวนราชการอื่น ๆ ที่รับผิดชอบในการขับเคลื่อนแผนย่อยของแผนแม่บทฯ ประเด็นความมั่นคง ได้แก่ แผนย่อยการรักษาความสงบภายในประเทศ อาทิ การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติฯ (สมช.) และการพัฒนาสร้างความรักความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ (มท.) แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง อาทิ การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) การป้องกันและแก้ไขปัญหาคาความมั่นคงทางไซเบอร์ (ดศ.) การป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย (สมช.) การป้องกันและแก้ไขปัญหาคาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สมช.) และการพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงและช่วยเหลือประชาชน (กอ.รมน.) และแผนย่อยการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ (กต.) อาทิ การเสริมสร้างและรักษาคุณภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ การเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค และการร่วมมือทางการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาค โลก รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มีใภูมิภาครัฐ

๒) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

แผนระดับที่ ๒ ที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี สำหรับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีการดำเนินการตามแผนที่ชื่อว่า แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ในส่วนการสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในเป้าหมายที่ ๑ ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วเศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน และเป้าหมายที่ ๒ ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น และสนับสนุนประเด็นยุทธศาสตร์อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต (อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ) ในการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ จะมีสวนในการสนับสนุนอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต เพื่อลดการพึ่งพาจากต่างประเทศและพัฒนาต่อยอดเป็นอุตสาหกรรมส่งออกต่อไป รวมทั้งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงด้านต่าง ๆ และเทคโนโลยีที่มีประโยชน์ในบริบทด้านความมั่นคงและเชิงพาณิชย์ ตลอดจนพัฒนาบุคลากรทางด้านวิจัยและพัฒนา การออกแบบ และการผลิตเพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ การพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภัยพิบัติ พร้อมทั้งการสร้างอุตสาหกรรมที่ส่งเสริมความมั่นคงปลอดภัย

ทางไซเบอร์ ส่งเสริมการจัดหาพลังงานให้เพียงพอ เพื่อเป็นฐานความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศ พร้อมไปกับการเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกใหม่มีความสมดุลและเกิดความมั่นคง สามารถพึ่งพาตนเองทางด้านพลังงาน ตลอดจนพัฒนาอุตสาหกรรมด้านพลังงานที่มีมูลค่าเพิ่ม อุตสาหกรรมเทคโนโลยีพลังงานใหม่ และอุตสาหกรรมและบริการที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ รวมทั้งการผลิตยุทโธปกรณ์และยุทธภัณฑ์ทางการทหาร ไปพร้อมกับอุตสาหกรรมที่เป็นเทคโนโลยีสองทาง และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

โดยแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) กระทรวงกลาโหม สนับสนุนการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ ประเด็น อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ภายใต้แผนย่อยอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ (อก.) อาทิ การสนับสนุนผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ การสร้างและพัฒนาบุคลากรสำหรับอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ และการสนับสนุนการสร้างเครือข่ายและคลัสเตอร์ของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ

๓. แผนระดับที่ ๓

การจัดทำแผนระยะที่ ๓ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนระดับที่ ๑ และระดับที่ ๒ จึงมีการจัดทำแผนปฏิบัติการ ระยะเวลาที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) กระทรวงกลาโหม ขึ้นมา โดยได้ยึดถือแนวทางการเสนอแผนเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ ที่กำหนดวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” รวมทั้งแผนระดับที่ ๒ ได้แก่ ๑) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒) แผนการปฏิรูปประเทศ ๓) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และ ๔) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕) ตลอดจนยึดถือตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมที่กฎหมายกำหนด การดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสำคัญในภาพรวมระยะ ๒๐ ปีที่เป็นรูปธรรมชัดเจน คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข” โดยประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับภายใต้สภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคง นั้น กระทรวงกลาโหมได้ยึดถือแนวทางการดำเนินการหรือแนวความคิดทางยุทธศาสตร์ ๓ แนวความคิด ได้แก่ ๑) การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง (Security Cooperation) ๒) การผนึกกำลังป้องกันประเทศ (United Defence) และ ๓) การป้องกัน

เชิงรุก (Active Defence) ซึ่งแบ่งออกเป็นแผนปฏิบัติการ จำนวน ๖ เรื่อง มีแนวทางการพัฒนาทั้งสิ้น จำนวน ๑๔ แนวทาง ดังนี้

เรื่องที่ ๑ แผนปฏิบัติการเรื่อง การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ จำนวน ๑ แนวทางการพัฒนา คือ พัฒนาเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือทางทหารกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียน มิตรประเทศ ประเทศมหาอำนาจ และองค์การระหว่างประเทศรวมทั้งระดับทวิภาคีและพหุภาคี

เรื่องที่ ๒ แผนปฏิบัติการเรื่อง การพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ จำนวน ๑ แนวทางการพัฒนา คือ การพิทักษ์รักษา การถวายพระเกียรติ การปฏิบัติตามพระราชประสงค์ และการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

เรื่องที่ ๓ แผนปฏิบัติการเรื่อง การรักษาความมั่นคงของรัฐ จำนวน ๑ แนวทางการพัฒนา คือ สนับสนุน การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศเกี่ยวกับการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์ การพัฒนาการเมือง การสร้างความรักความสามัคคีปรองดองคนในชาติ รวมถึงการพัฒนาบุคลากร และทรัพยากร การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคงเกี่ยวกับ ยาเสพติด การคานมนุษย์ การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมือง การรักษาความมั่นคงตามแนวชายแดน การก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และความมั่นคงทางทะเล

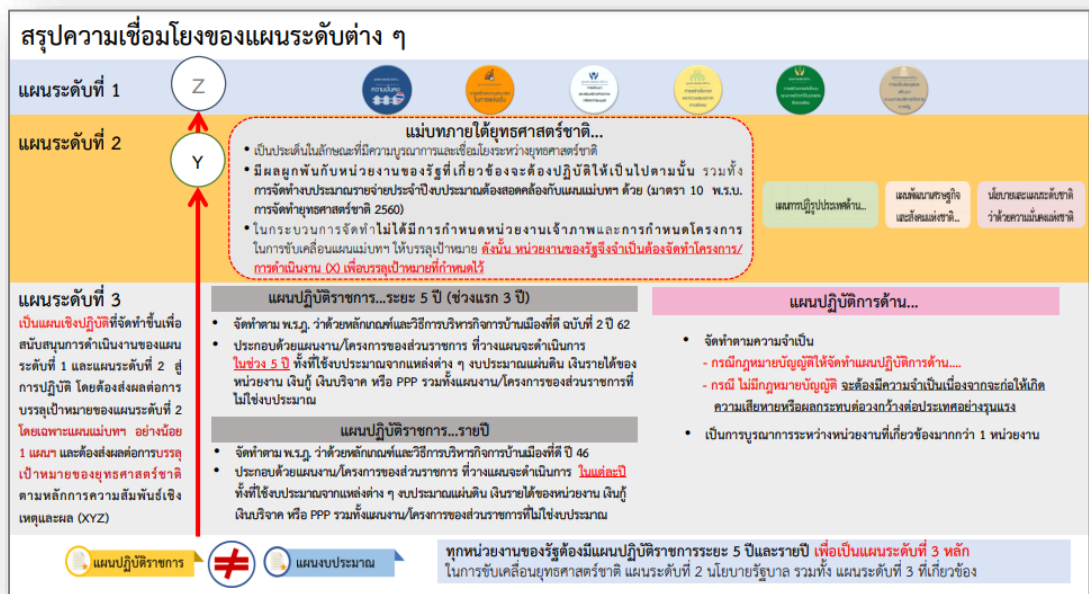
เรื่องที่ ๔ แผนปฏิบัติการเรื่อง การพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน จำนวน ๒ แนวทางการพัฒนา ได้แก่ แนวทางที่ ๑ พัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน โดยส่งเสริมสนับสนุนและช่วยเหลือสวนราชการพลเรือน และภาคเอกชนในการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง รวมถึงพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของคนและชุมชน ให้ดีขึ้น รวมทั้งการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และแนวทางที่ ๒ พัฒนาการฝึกกำลังและทรัพยากรจากทุกภาคส่วน บูรณาการความร่วมมือจากทั้งในประเทศและนอกประเทศ เพื่อเตรียมพร้อมช่วยเหลือและบรรเทาผลกระทบจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ โดยเฉพาะการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

เรื่องที่ ๕ แผนปฏิบัติการเรื่อง ทหารผานศึกเพื่อความมั่นคง จำนวน ๑ แนวทางการพัฒนา คือ พัฒนาเสริมสร้างกำลังประชาชน ทหารกองหนุน ทหารนอกประจำการ ทหารผานศึกทุกประเภท เพื่อมุ่งไปสู่การอ้อมกำลังและชดเชยอำนาจกำลังรบของกองทัพที่มีอยู่อย่างจำกัดในยามสงคราม รวมทั้งการแจงเตือนสถานการณ์การขาดด้วยการเสริมสร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมป้องกันประเทศ รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบ

เรื่องที่ ๖ แผนปฏิบัติราชการเรื่อง การปฏิบัติการทางทหารเพื่อรักษาอธิปไตยและผลประโยชน์แห่งชาติจำนวน ๘ แนวทางการพัฒนา ได้แก่ แนวทางที่ ๑ พัฒนาขีดความสามารถทางทหารเพื่อการป้องปราม-แก้ไข-และยุติความขัดแย้งด้วยการปฏิบัติการรวม เป็นหลัก แนวทางที่ ๒ พัฒนาปฏิบัติการไซเบอร์เพื่อความมั่นคง ด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งในประเทศ และต่างประเทศ แนวทางที่ ๓ พัฒนาเทคโนโลยีอวกาศ เพื่อการใช้งานดาวเทียมสื่อสาร ดาวเทียมถ่ายภาพ ดานความมั่นคง และการสังเกตการณ์ทางอวกาศด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งในประเทศ และต่างประเทศ แนวทางที่ ๔ พัฒนาระบบข่าวกรองเพื่อการแจ้งเตือนภัยคุกคามทางทหาร โดยจัดใหม่ระบบฐานข้อมูลข่าวกรองรวม ด้วยความร่วมมืออย่างเป็นเอกภาพในประชาคมข่าวกรอง หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานข่าวกรองต่างประเทศ และการพัฒนาระบบข่าวกรองทางยุทธศาสตร์ ทั้งในระดับนโยบาย ระดับอำนาจการข่าว และระดับปฏิบัติการข่าว แนวทางที่ ๕ พัฒนาระบบควบคุมบังคับบัญชาและระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารราชการทั่วไป ให้สามารถปฏิบัติการรวมกันระหว่าง หน่วยงานความมั่นคง แนวทางที่ ๖ พัฒนางานการกำลังสำรอง กิจกรรมกำลังพลสำรอง และระบบการระดมสรรพกำลังอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งไปสู่กำลังพลสำรองอาสาสมัคร การบรรจุทดแทนกำลัง ประจากรางตำแหน่ง ในยามปกติ การบริหารจัดการกิจการกำลังพลสำรองด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย สามารถใช้กำลังสำรองเพื่อป้องกันประเทศและบรรเทาภัยพิบัติสาธารณะได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพตลอดจนมีระบบการทดแทนที่เหมาะสม และสามารถรองรับการขยายกำลังในยามสงครามสำหรับการปฏิบัติการทางทหารทุกด้านที่มีความขัดแย้งการพัฒนา ระบบทหารกองประจำการอาสาสมัคร ใหม่มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป แนวทางที่ ๗ พัฒนาระบบการส่งกำลังบำรุงรวมเพื่อมุ่งไปสู่การพึ่งพาตนเอง ด้วยความร่วมมือกับมิตรประเทศและภาคเอกชน รวมทั้งแสวงหาแหล่งส่งกำลังบำรุงจากมิตรประเทศ เพื่อใช้เมื่อมีความจำเป็น แนวทางที่ ๘ ส่งเสริมการวิจัยพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ มาตรฐานทางทหาร กิจกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร เพื่อสร้างหลักประกันให้แกกองทัพบนพื้นฐาน การพึ่งพาตนเอง โดยบูรณาการขีดความสามารถของทุกภาคส่วน มุ่งเน้นการสนับสนุนให้ภาคเอกชนสามารถทำการผลิตเพื่อใช้ในราชการและเพื่อการพาณิชย์

แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กระทรวงกลาโหม เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) กระทรวงกลาโหม ซึ่งการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ดังกล่าว เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ และยุทธศาสตร์ชาติ

พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ (แผนระดับที่ ๑) ซึ่งกำหนดวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” รวมทั้งแผนระดับที่ ๒ ได้แก่ ๑) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒) แผนการปฏิรูปประเทศ ๓) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ ๔) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ตลอดจนหน้าที่และอำนาจของกระทรวงกลาโหมตามที่กฎหมายบัญญัติ

ภาพที่ ๑ แสดงความเชื่อมโยงของแผนระดับต่าง ๆ

๔. นโยบายเร่งด่วนของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔

กระทรวงกลาโหมและหน่วยงานที่อยู่ในการกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมให้ความสำคัญเร่งด่วนในการขับเคลื่อนนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล เพื่อสร้างหลักประกันพื้นฐานในการรองรับการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศและการพัฒนาศักยภาพของกระทรวงกลาโหม โดยมุ่งเน้นการปรับรูปแบบการทำงานของหน่วย ตามแนวทางการทำงานของรัฐบาลรองรับฐานวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) ตลอดจนการผนึกทุกภาคส่วนร่วมวางอนาคตประเทศไทย ภายใต้ภารกิจ “รวมไทยสร้างชาติ” ตามนโยบายของรัฐบาล โดยมีนโยบายเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการให้มีผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบด้วย การเสริมสร้างความมั่นคงและปลอดภัยของประเทศ การปฏิรูปกองทัพและการส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และการสนับสนุนรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาที่สำคัญของชาติ ดังนี้

๔.๑ ด้านการเสริมสร้างความมั่นคงและปลอดภัยของประเทศ

๔.๑.๑ ให้ความสำคัญและความเร่งด่วนสูงสุดในการพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างสมพระเกียรติ ด้วยการมีระบบถวายความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพ ป้องกันและปราบปรามการกระทำที่ล่วงละเมิดพระบรมเดชานุภาพในทุกรูปแบบ เพื่อให้สถาบันพระมหากษัตริย์คงเป็นศูนย์รวมจิตใจที่มั่นคง และยั่งยืนของประชาชนชาวไทย และเป็นสถาบันหลักที่สำคัญยิ่งตลอดไป

๔.๑.๒ สืบสาน รักษา ต่อยอดศาสตร์พระราชา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ รวมทั้งพระราชดำริสของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร ที่ได้พระราชทานไว้ตลอดระยะเวลาการครองราชย์ ๗๐ ปี โดยการสร้างองค์ความรู้ และการฝึกอาชีพต่าง ๆ ให้กำลังพล และครอบครัวภายในหน่วยทหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดการฝึกอบรมเรียนรู้การเกษตรแบบครบวงจรภายใต้ศาสตร์พระราชาให้แก่กำลังพล ครอบครัว และประชาชนทั่วไป โดยใช้พื้นที่หน่วยทหารตลอดจนการประชาสัมพันธ์เผยแพร่พระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ ซึ่งสะท้อนถึงความผูกพันระหว่างสถาบันพระมหากษัตริย์กับประชาชนที่มีมาอย่างยาวนาน

๔.๑.๓ สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์อำนวยการใหญ่จิตอาสาพระราชทาน และโรงเรียนจิตอาสาพระราชทาน ให้สามารถดำเนินโครงการจิตอาสาพระราชทานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในส่วนงานจิตอาสาพัฒนา จิตอาสาภัยพิบัติ และจิตอาสาเฉพาะกิจ โดยมุ่งเน้นการสร้างการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน ในการที่จะสนองตามพระบรมราโชบาย เพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชนในการสร้างความกินดี อยู่ดีและการเสียสละเพื่อส่วนรวมให้กับประชาชนในทุกด้าน

๔.๑.๔ เสริมสร้างศักยภาพกองทัพและระบบการป้องกันประเทศ ให้มีความพร้อมทั้งในด้านกำลังพลการข่าวกรอง อาวุธยุทโธปกรณ์ การฝึกศึกษา การส่งกำลังบำรุง การระดมสรรพกำลังเพื่อการทหาร และระบบการควบคุมบังคับบัญชาที่ทันสมัย ทั้งในการเตรียมกำลังและกาใช้กำลังทางบก ทางเรือ และทางอากาศ โดยยึดมั่นในหลักการ การมีกำลังรบเพื่อป้องกันตนเองและใช้การปฏิบัติการในลักษณะการรบรวมเป็นหลัก รวมทั้งเพียงพอต่อการปฏิบัติการกิจอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย โดยมุ่งเน้นการจัดหายุทโธปกรณ์ใหม่เท่าที่จำเป็น การซ่อมปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และยืดอายุการใช้งานยุทโธปกรณ์ที่มีอยู่เดิม

๔.๑.๕ เสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงและความร่วมมือทางทหารกับประเทศสมาชิกอาเซียน และนานาชาติ รวมถึงองค์กรระหว่างประเทศ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี โดยนำ

กลไกของคณะกรรมการในระดับต่าง ๆ และการทูตฝ่ายทหารมาใช้ในเวทีระหว่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างและรักษาคุณภาพของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สร้างความไว้วางใจ เชื่อใจ สร้างสันติภาพ เสถียรภาพ บนพื้นฐานเกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติที่เท่าเทียมกัน รวมถึง การปรับรูปแบบการปฏิสัมพันธ์กับมิตรประเทศภายใต้สภาวะแวดล้อมฐานวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) ตลอดจนการปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมาย อาทิ การปฏิบัติการรักษาสันติภาพในกรอบของสหประชาชาติ การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติแก่ประเทศสมาชิกอาเซียนและมิตรประเทศ การต่อสู้วิกฤติการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และการแพทย์ทหารเพื่อให้บริการของกองทัพไทยเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ

๔.๑.๖ ดำเนินกิจกรรมความร่วมมือกับประเทศสมาชิกอาเซียน ภายใต้กรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ASEAN Defence Ministers' Meeting: ADMM) และประเทศสมาชิกอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา ภายใต้กรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา (ASEAN Defence Ministers' Meeting - Plus: ADMM - Plus) รวมทั้งกลุ่มประเทศในกรอบการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือ และความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum: ARF) และความร่วมมือในกรอบทวิภาคีกับประเทศสมาชิกอาเซียนในระดับนโยบาย รวมทั้งการประชุมต่าง ๆ ในกรอบคณะกรรมการชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนให้ความสำคัญกับการเป็นประธานร่วมคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคงทางทะเล (Experts' Working Group on Maritime Security: EWG on MS) ในกรอบ ADMM - Plus ในห้วง ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖) และการสนับสนุนศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน (ASEAN Center of Military Medicine: ACMM)

๔.๒ ด้านการปฏิรูปกองทัพและการส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

๔.๒.๑ บูรณาการความร่วมมือและการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงาน ทั้งภายในและภายนอกกระทรวงกลาโหม ตลอดจนทุกภาคส่วน โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง พร้อมทั้งการประเมินผลงานของหน่วยจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตัวจริง และการทำงานเชิงรุก มีเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อพัฒนากองทัพให้มีความทันสมัย รองรับภารกิจที่มีความซับซ้อน หลากหลาย และเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ภายใต้ภารกิจ “รวมไทยสร้างชาติ” โดยมุ่งเน้นให้กองทัพมีความเข้มแข็ง โปร่งใส ยุติธรรม และเป็นที่ยอมรับของประชาชนได้ ในทุกโอกาส

๔.๒.๒ ศึกษาแนวทางการปฏิบัติของกระทรวงกลาโหม รองรับฐานวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) ให้ครอบคลุมทุกมิติ อาทิ ด้านกำลังพล ด้านการข่าวและการรักษาความปลอดภัย

ด้านยุทธศาสตร์และการฝึกศึกษา ด้านการส่งกำลังบำรุงด้านกิจการพลเรือน ด้านงบประมาณ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยคำนึงถึงการเพิ่มระยะห่างทางกายภาพ มาตรการด้านสุขอนามัยอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อดำรงความพร้อมและขีดความสามารถในการปฏิบัติการ ตลอดจนปรับปรุงรูปแบบการทำงาน การปฏิบัติงานเหลื่อมเวลา การจัดผลัดการทำงานอย่างรอบคอบ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

๔.๒.๓ ให้เร่งรัดการจัดทำแผนระดับที่ ๓ อาทิ แผนปฏิบัติการด้าน ... แผนปฏิบัติราชการ และแผนอื่น ๆ ของกระทรวงกลาโหม ให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเร่งรัดการจัดทำโครงการสำคัญรองรับแผนระดับที่ ๓ โดยให้ความสำคัญกับการรายงานผลการดำเนินโครงการสำคัญต่อคณะกรรมการบูรณาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนย่อยด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ และการรายงานความคืบหน้าของโครงการสำคัญเป็นรายไตรมาส ลงในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform: eMENSCR)

๔.๒.๔ พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการของกระทรวงกลาโหม และกำลังพลให้มีขนาดเหมาะสม มีขีดความสามารถ เข้มแข็ง มีความยืดหยุ่น คล่องตัว สอดคล้องกับการบริหารราชการยุคใหม่ รวมทั้งพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม ตลอดจนพัฒนาการให้บริการภาครัฐที่สามารถอำนวยความสะดวกในการบริการด้านการสวัสดิ์ กำลังพลสำรองและบริการทางการแพทย์ ให้กับประชาชน โดยขจัดปัญหาอุปสรรค ข้อยกีดกันตามกฎหมายหรือกฎระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง รวดเร็ว ลดเวลา ลดขั้นตอนการให้บริการภาครัฐ ลดภาระประชาชน ตลอดจนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของรัฐบาลอย่างรวดเร็ว ถูกต้อง ชัดเจนในทุกช่องทาง ทั้งสื่อวิทยุ โทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ และสื่อสังคมออนไลน์

๔.๒.๕ ปรับปรุงระบบบริหารจัดการการฝึกและศึกษา ในสถาบันการศึกษาสังกัดกระทรวงกลาโหมทุกระดับ และหลักสูตรตามแนวทางการรับราชการ รวมทั้งส่งเสริมให้กำลังพลมีวุฒิการศึกษาทางพลเรือนเพิ่มขึ้น โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพชีวิตของกำลังพล ด้วยการส่งเสริมการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อส่งเสริมให้เป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาประเทศ พร้อมกับมุ่งเน้นการปรับปรุงรูปแบบการฝึกทางทหาร

ให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ รวมทั้งพัฒนา และปรับปรุงหลักสูตรและบุคลากรด้านการศึกษา โดยมุ่งเน้นการใช้ภาษาต่างประเทศให้มากยิ่งขึ้น

๔.๒.๖ เร่งรัดการพัฒนาขีดความสามารถ ทั้งในด้านกำลังพล เครื่องมือ องค์ความรู้ และระบบบริหารจัดการ ในการปฏิบัติการด้านไซเบอร์ เพื่อรองรับภัยคุกคามด้านไซเบอร์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนให้การสนับสนุนการดำเนินการด้านไซเบอร์ระดับประเทศ รวมทั้งบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วนทั้งภายในและต่างประเทศ

๔.๒.๗ พัฒนาขีดความสามารถด้านกิจการอวกาศของกระทรวงกลาโหม ทั้งด้านดาวเทียมสื่อสาร ด้านดาวเทียมถ่ายภาพ และด้านการแผ่รังสีทางอวกาศ ในการรองรับภัยคุกคามด้านอวกาศที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับขีดความสามารถของกระทรวงกลาโหมจากระดับผู้ใช้งาน (User) สู่การเป็นผู้ควบคุมและบริหารช่องสัญญาณดาวเทียม (Operator) สามารถพึ่งพาตนเองได้ในอนาคต และนำไปสู่การพัฒนากิจการอวกาศอย่างยั่งยืน

๔.๒.๘ พัฒนาระบบการจัดเก็บฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านความมั่นคง รวมทั้งบูรณาการและให้การสนับสนุนส่วนราชการอื่น ๆ ในการใช้ข้อมูล เพื่อการแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติ ตลอดจนการพัฒนาการใช้ระบบดิจิทัล และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในทุกส่วนราชการของกระทรวงกลาโหมอย่างทั่วถึง

๔.๒.๙ เร่งรัดการส่งเสริมและต่อยอดการวิจัย พัฒนา และอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหม และสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ โดยจัดทำแนวทางการบูรณาการในการทำงานร่วมกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อมุ่งสู่การผลิตใช้ในราชการ การสร้างมาตรฐานทางทหาร ลดการพึ่งพาจากต่างประเทศ และพัฒนาต่อยอดไปสู่การผลิตในเชิงพาณิชย์ ตลอดจนจัดตั้งเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษรองรับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

๔.๒.๑๐ บูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วนและหน่วยงานข่าวกรอง ทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงพัฒนาระบบงาน การบริหารจัดการข้อมูล และเชื่อมโยงระบบภูมิสารสนเทศ ด้านการข่าวให้มีความทันสมัย สามารถสนับสนุนการปฏิบัติงานของศูนย์บัญชาการกระทรวงกลาโหม ได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

๔.๒.๑๑ สร้างการรับรู้และความเข้าใจแก่ประชาชนให้รับทราบข้อมูลที่ถูกต้องและเพียงพอ เพื่อขจัดปัญหาการสร้างข้อมูลข่าวสารอันเป็นเท็จ (Fake News) ที่ส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติการกิจของกระทรวงกลาโหมได้อย่างทันท่วงที ด้วยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อช่องทางต่าง ๆ

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สื่อสังคมออนไลน์โดยมุ่งเน้นให้เห็นถึงประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับจากผลการดำเนินงานของกระทรวงกลาโหม

๔.๒.๑๒ ขยายผลการนำกำลังพลสำรองเข้าทำหน้าที่ทหารเป็นการชั่วคราวจากหน่วยนำร่องที่กำหนดไว้ไปสู่หน่วยกำลังรบและหน่วยสนับสนุนการรบ ให้มีผลการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้หน่วยมีกำลังพลในระดับปฏิบัติการที่มีความแข็งแกร่งและความสดชื่นเข้ามาปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ลดภาระผูกพันงบประมาณด้านบุคลากรและแก้ไขปัญหากำลังพลสูงอายุในหน่วย พร้อมทั้งพิจารณานำทหารกองประจำการที่ปลดจากกองประจำการแล้ว เข้ามาทำหน้าที่ทหารเป็นการชั่วคราวในอนาคตเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มความหลากหลายในการคัดเลือกและสร้างแรงจูงใจให้ชายไทยสมัครเข้าเป็นทหารกองประจำการ รวมถึงพิจารณาปรับปรุงแนวทางการดำเนินการและแก้ไขระเบียบ เพื่อให้เกิดความเหมาะสม สอดคล้องกับการบริหารจัดการกำลังพลในภาพรวม

๔.๒.๑๓ เร่งรัดการนำข้าราชการพลเรือนกลาโหมมาบรรจุรับราชการ เพื่อทดแทนการบรรจุกำลังทหารประจำการ โดยพิจารณาให้ครอบคลุมทุกส่วนราชการของกระทรวงกลาโหม และการบริหารจัดการกำลังพลอื่น ๆ ให้สอดคล้องกับการปรับโครงสร้างส่วนราชการ และการปฏิรูประบบงานด้านต่าง ๆ ของกระทรวงกลาโหมในส่วนที่ราชการขาดแคลน ในตำแหน่งที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะหรือตำแหน่งที่ใช้ความชำนาญ พร้อมทั้งนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้สนับสนุนการปฏิบัติงาน เพื่อลดการบรรจุกำลังพลโดยไม่จำเป็น

๔.๒.๑๔ ส่งเสริมและพัฒนาการอำนวยความสะดวกในศาลทหาร และระบบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทหาร โดยยึดมั่นในหลักนิติธรรม ปรับปรุงพัฒนากฎหมายให้ทันสมัย โดยคำนึงถึงความมั่นคง ความสงบเรียบร้อยและการพัฒนาของประเทศในภาพรวมให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

๔.๒.๑๕ ส่งเสริมและพัฒนาระบบงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในการปฏิบัติราชการของกระทรวงกลาโหม ให้มีการบริหารงานอย่างมีธรรมาภิบาล โปร่งใส เป็นไปตามกฎหมาย และตรวจสอบได้ตามกรอบแนวทางการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็น แจ้งเหตุให้หน่วยงานเข้าไปตรวจสอบตามกฎหมาย ประกอบพยานหลักฐานที่ครบถ้วนโดยไม่ถูกแทรกแซง รวมทั้งจัดการต่อข้อร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบให้เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนด ตลอดจนดำเนินกิจกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และสร้างจิตสำนึกตระหนักในการป้องกันและต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน โดยประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน รวมถึงกำหนดหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา ไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนตามแนวทางการรับราชการของหน่วยทุกระดับ

๔.๒.๑๖ เร่งรัดในการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการกระตุ้นและสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจของประเทศ โดยคำนึงถึงความพร้อมและขีดความสามารถของส่วนราชการมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ เป็นไปตามเป้าหมายและมาตรการที่รัฐบาลกำหนด รวมทั้งให้มีการบูรณาการภารกิจและงบประมาณของส่วนราชการ สังกัดกระทรวงกลาโหม และระหว่างกระทรวงกลาโหมกับหน่วยงานหรือกระทรวงอื่น ๆ เพื่อลดความซ้ำซ้อน ประหยัด ค่าใช้จ่าย และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการ

๔.๒.๑๗ พัฒนาสวัสดิการและคุณภาพชีวิตของกำลังพล รวมทั้งครอบครัวด้วยการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติราชการ ดูแลสิทธิกำลังพล สถานที่ปฏิบัติงาน บ้านพักอาศัย สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นและสิทธิอื่น ๆ ที่พึงได้รับอย่างต่อเนื่อง

๔.๒.๑๘ พัฒนาศักยภาพของทหารผ่านศึก ครอบครัวทหารผ่านศึก และทหารนอกประจำการ ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี โดยเพิ่มประสิทธิภาพการให้การสงเคราะห์ และการสร้างความมั่นคงด้านอาชีพ ซึ่งถือเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้กับทหารผ่านศึก ครอบครัวทหารผ่านศึก และทหารนอกประจำการ ตลอดจนกำลังพลที่ปฏิบัติหน้าที่ป้องกันชายแดน และรักษาความมั่นคงภายในประเทศ

๔.๓ ด้านการสนับสนุนรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาที่สำคัญของชาติ การพัฒนาประเทศ การบรรเทาภัยพิบัติ และการช่วยเหลือประชาชน เพื่อให้ประเทศไทยเอาชนะอุปสรรคและความท้าทายต่าง ๆ ก้าวต่อไปอย่างมั่นคงและแข็งแกร่ง ด้วยความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และประชาชนทุกคน

๔.๓.๑ ให้ดำรงความต่อเนื่องในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาที่สำคัญของชาติ ปัญหาความเดือดร้อนและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน อาทิ การให้การสนับสนุนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อเร่งรัดการปราบปรามขบวนการค้ายาเสพติดทั้งในพื้นที่ภายในและพื้นที่ชายแดน การปราบปรามการลักลอบเล่นการพนันผิดกฎหมาย การลดความเหลื่อมล้ำของสังคม หนี้นอกระบบ การค้ามนุษย์ การก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ และการป้องกัน และปราบปรามการกระทำผิดตามแนวชายแดนและทางทะเล

๔.๓.๒ ให้ดำรงความต่อเนื่องในการสนับสนุนการดำเนินการของศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) และศูนย์ปฏิบัติการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ฉุกเฉินด้านความมั่นคง (ศปม.) รวมทั้งสนับสนุนในการอำนวยความสะดวกเตรียมพื้นที่กักกันโรคแห่งรัฐ

(State Quarantine) และพื้นที่กักกันโรคแห่งรัฐทางเลือก (Alternative State Quarantine) ตลอดจนให้ทุกหน่วยที่เกี่ยวข้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรอบคอบ โปร่งใส และตรวจสอบได้

๔.๓.๓ ให้การสนับสนุนรัฐบาลในการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่และโรคติดต่ออุบัติซ้ำ รวมถึงให้การรักษายาบาลแก่ผู้ป่วย ด้วยการนำศักยภาพของกองทัพมาสนับสนุนการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการพัฒนาขีดความสามารถด้านการแพทย์ของกองทัพและด้านต่าง ๆ เพื่อให้พร้อมเผชิญสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคระบาดในอนาคต

๔.๓.๔ บูรณาการร่วมกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุขโดยเฉพาะการป้องกันและลดผลกระทบจากสาธารณสุข และการให้ความช่วยเหลือประชาชนได้อย่างทันท่วงที รวมทั้งพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของกำลังพล เครื่องมือ และยุทธโศปกรณ์ให้เป็นมาตรฐานสากลเพื่อให้การสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข และการช่วยเหลือประชาชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเสริมสร้างความร่วมมือกับมิตรประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ ในการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติทั้งในกรอบอาเซียนและสหประชาชาติ

๔.๓.๕ ให้การสนับสนุนการดำเนินการของกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และศูนย์อำนาจการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ในการแก้ไขปัญหาของชาติ และประชาชนให้ครอบคลุมในทุกมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี เสริมสร้างการพัฒนาในพื้นที่ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของประชาชน ควบคู่กับการบังคับใช้กฎหมายอย่างยุติธรรมและเป็นธรรม และให้ความสำคัญกับการควบคุมสถานการณ์ให้เกิดความสงบ โดยมุ่งเน้นการปราบปรามและสกัดกั้น การลักลอบค้ายาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมายต่าง ๆ ตลอดจนบูรณาการความร่วมมือกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการพื้นที่ร่วมกัน เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีปกติสุขและเกิดความสงบเรียบร้อย และการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (Illegal Unreported and Unregulated Fishing: IUU Fishing) อย่างยั่งยืน โดยดำรงความต่อเนื่องในการประสานการปฏิบัติร่วมกับส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อเฝ้าระวังการกระทำผิดในรูปแบบต่าง ๆ ทางทะเลอย่างใกล้ชิด รวมทั้งบังคับใช้กฎหมาย/ระเบียบที่มีอยู่อย่างจริงจัง

๔.๓.๖ ส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยใช้ศักยภาพและทรัพยากรของกระทรวงกลาโหม ในการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ในภูมิภาค อาทิ การพัฒนาพื้นที่สนามบิน

อยู่ตะเภาให้เป็นศูนย์กลางเมืองการบินภาคตะวันออก การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งนโยบาย Thailand 4.0 การส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ที่เน้นคุณภาพมาตรฐาน และการยกระดับทักษะแรงงานให้กับทหารกองประจำการก่อนปลดประจำการ

สภาวะแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับองค์กร

แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กระทรวงกลาโหม มีความมุ่งหมายหลักในการเตรียมและเสริมสร้างความพร้อมให้กับกองทัพ ทั้งด้านโครงสร้างการจัดหน่วย ความต่อเนื่องในการปฏิบัติ และความทันสมัย ตลอดจนการปฏิบัติการทางทหารนอกจากสงคราม เพื่อให้สามารถปฏิบัติการกิจตามที่กฎหมายกำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ประเด็นหลักการพัฒนา ศักยภาพของประเทศ ให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ โดยดำเนินงานอย่าง ประสานสอดคล้องร่วมกับแผนระดับที่ ๓ อีกจำนวน ๓ แผน ได้แก่ แผนการพัฒนาระบบข่าวกรอง แบบบูรณาการ (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ รับผิดชอบจัดทำ) แผนการพัฒนาระบบการเตรียมพร้อม แห่งชาติ (สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ รับผิดชอบจัดทำ) และ แผนปฏิบัติการด้านการปกป้อง อธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติในภาพรวม (กองบัญชาการกองทัพไทย รับผิดชอบจัดทำ) ตามแนวคิดทางยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม ได้แก่

๑) การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง (Security Cooperation) ด้วยการใช้ทรัพยากร ทางทหารในการสนับสนุนรัฐบาล โดยสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิก อาเซียน มิตรประเทศ ประเทศมหาอำนาจต่าง ๆ และองค์การระหว่างประเทศ ทั้งในระดับทวิภาคี และพหุภาคี เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงร่วมกัน สร้างบรรยากาศความเป็นมิตร รักษาความเป็นกลาง ลดเงื่อนไข และลดโอกาสที่จะนำไปสู่ความขัดแย้ง รวมทั้งป้องกันมิให้ความขัดแย้งขยายขอบเขต ออกไปนอกเหนือการควบคุม โดยยึดมั่นในหลักการแนวความคิดเชิงป้องกัน (Preventive) ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาในเชิงรุกก่อนที่ความขัดแย้งจะเกิดขึ้น และหากความขัดแย้งเกิดขึ้นแล้วก็สามารถ ควบคุมได้ทันเวลา โดยมาตรการดังกล่าวจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความมีเกียรติและศักดิ์ศรีในเวที การเมืองระหว่างประเทศ รวมทั้งผลประโยชน์ที่ประเทศพึงจะได้รับ

๒) การผนึกกำลังป้องกันประเทศ (United Defence) ด้วยการนำทรัพยากรที่เป็นพลังอำนาจของชาติทุกประเภท ในทุกมิติทั้งด้านการทหาร การเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มาบูรณาการอย่างมีระเบียบแบบแผนและเป็นระบบตั้งแต่ยามปกติ เพื่อแก้ไขข้อจำกัดของชาติรวมทั้งขจัดเขยอำนาจกำลังรบของกองทัพที่มีอยู่อย่างจำกัด

๓) การป้องกันเชิงรุก (Active Defence) โดยจัดเตรียมกำลัง เสริมสร้าง พัฒนา และบริหารจัดการทรัพยากรทั้งหมดให้กองทัพ และหน่วยงานด้านความมั่นคง สามารถพึ่งพาตนเองได้และมีความพร้อมในการบูรณาการร่วมกันหรือใช้กำลัง เพื่อการป้องปราม การแก้ไขและยุติความขัดแย้งโดยที่ฝ่ายเราเป็นฝ่ายได้เปรียบพร้อมรับสถานการณ์ทั้งในยามปกติและยามสงคราม การปฏิบัติการทางทหารต้องใช้การปฏิบัติในลักษณะของการปฏิบัติการยุทธร่วมเป็นหลัก

กระทรวงกลาโหม มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักรจากภัยคุกคามทั้งภายใน และภายนอกประเทศ โดยจัดให้มีกำลังทหารไว้ เพื่อการรบหรือการสงครามเพื่อปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ เพื่อการปราบปรามการกบฏและการจลาจล เพื่อช่วยการพัฒนาประเทศและเพื่อรักษาประโยชน์ของชาติ ในประการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด ตลอดจนดำเนินการอุตสาหกรรมเกี่ยวกับการป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักรและรักษาประโยชน์ของชาติด้วยการใช้กำลังทหารเพื่อปฏิบัติการตามความในวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด เว้นแต่การใช้กำลังทหารเพื่อปราบปรามการจลาจลให้เป็นไปตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ซึ่งกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

กระทรวงกลาโหม มีส่วนราชการดังนี้

๑. สำนักงานรัฐมนตรี มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทางการเมือง มีเลขาธิการรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

๒. สำนักงานปลัดกระทรวง มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวง มีปลัดกระทรวงเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบนอกจากนี้สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการส่วนใดส่วนหนึ่งของกระทรวง ซึ่งมีได้แยกให้เป็นหน้าที่ ของส่วนราชการอื่นอีกด้วย

๓. กองทัพอไทย มีหน้าที่เตรียมกำลังรบและป้องกันราชอาณาจักร มีผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ มีส่วนราชการดังนี้

๓.๑ กองบัญชาการกองทัพอไทย

๓.๒ กองทัพบก มีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพบกและป้องกันราชอาณาจักร มีผู้บัญชาการทหารบกเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

๓.๓ กองทัพเรือ มีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพเรือและป้องกันราชอาณาจักร มีผู้บัญชาการทหารเรือเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

๓.๔ กองทัพอากาศ มีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพอากาศและป้องกันราชอาณาจักร มีผู้บัญชาการทหารอากาศเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

๓.๕ ส่วนราชการอื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

ภาพที่ ๒ แสดงส่วนราชการของกระทรวงกลาโหม

สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

มีหน้าที่เกี่ยวกับงานนโยบายและยุทธศาสตร์ งานราชการประจำทั่วไปของกระทรวง และราชการส่วนหนึ่งส่วนใด ของกระทรวงซึ่งมิได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการอื่นใด มีปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ โดยแบ่งส่วนราชการเป็น ๑๒ ส่วน ดังนี้

๑. **สำนักปลัดกระทรวงกลาโหม** มีหน้าที่เกี่ยวกับการเลขานุการ การรับรองและการประสาน การปฏิบัติงานด้านพิธีการให้กับปลัดกระทรวงกลาโหม รองปลัดกระทรวงกลาโหม และผู้ดำรงตำแหน่งอื่น ตามที่ได้รับมอบหมาย การประชาสัมพันธ์ให้กับสำนักงานปลัดกระทรวงและ

กระทรวงกลาโหมในภาพรวม และ ปฏิบัติราชการอื่นๆ ซึ่งมีได้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ ในสำนักงานปลัดกระทรวงโดยเฉพาะ มีปลัดกระทรวงกลาโหมเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

๒. **สำนักนโยบายและแผนกลาโหม** มีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย อำนาจการ ประสานงาน และดำเนินการเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของกระทรวงกลาโหม ทั้งระบบการควบคุมบังคับบัญชา และระบบการบริหารราชการทั่วไป นโยบายและแผนด้านการทหาร การข่าว การส่งกำลังบำรุง การระดมสรรพกำลัง การต่างประเทศ การพัฒนาประเทศ และการช่วยเหลือประชาชน และมีหน้าที่ ควบคุม กำกับดูแลการปฏิบัติของส่วนราชการ ในกระทรวงกลาโหมให้เป็นไปตามนโยบายและ ยุทธศาสตร์ที่กระทรวงกลาโหมกำหนด การจัดทำและปรับปรุงแก้ไข อัตราของส่วนราชการ ในกระทรวงกลาโหม การฝึก การศึกษาอบรมในต่างประเทศ การวิเทศสัมพันธ์กิจการของสภา กลาโหม การรักษาความปลอดภัย และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย มีผู้อำนวยการ สำนักนโยบายและแผนกลาโหมเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

๓. **กรมเสมียนตรา** มีหน้าที่พิจารณาเสนอ นโยบาย อำนาจการ ประสานงาน และดำเนินการ เกี่ยวกับ นโยบายและแผนงานการกำลังพล ตลอดจนการดำเนินการกำลังพลที่อยู่ในอำนาจ ของปลัดกระทรวงกลาโหมและ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม การควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติ ของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมให้เป็นไป ตามนโยบายด้านการกำลังพลที่กระทรวงกลาโหม กำหนด การศึกษาอบรมในประเทศ การสวัสดิการของข้าราชการ สำนักงานปลัดกระทรวง การสารบรรณราชการประจำทั่วไปของกระทรวงกลาโหม และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย มีเจ้ากรมเสมียนตราเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

๔. **สำนักงบประมาณกลาโหม** มีหน้าที่พิจารณาเสนอ นโยบาย อำนาจการ ประสานงาน และดำเนินการ เกี่ยวกับการงบประมาณ การบริหารทรัพยากรและงานในสายงานงบประมาณอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติของส่วนราชการในกระทรวงกลาโหมให้เป็นไปตาม นโยบายด้านงบประมาณที่กระทรวงกลาโหมกำหนด และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย มีผู้อำนวยการสำนักงบประมาณกลาโหม เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

๕. **กรมพระธรรมนูญ** มีหน้าที่เกี่ยวกับศาลทหาร อัยการทหาร ทนายทหาร นายทหาร พระธรรมนูญ การคุ้มครองพยานในคดีอาญา ราชการในส่วนธุรการและวิชาการที่เกี่ยวกับกฎหมาย และสังคมศาสตร์ และ ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย มีเจ้ากรมพระธรรมนูญเป็นผู้บังคับบัญชา รับผิดชอบ

๖. **ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร** มีหน้าที่ส่งเสริม และดำเนินการเกี่ยวกับงาน ด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร วางแผนอำนาจการ ประสานงาน พิจารณา เสนอความเห็นให้เป็นที่ไปตามนโยบายของกระทรวงกลาโหมและปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย มีผู้อำนวยการศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

๗. **กรมการเงินกลาโหม** มีหน้าที่เกี่ยวกับการเงิน การบัญชี เบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ และควบคุมการใช้จ่ายเงินให้เป็นที่ไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะการดำเนินงานด้านการเงิน และการบัญชี และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย มีเจ้ากรมการเงินกลาโหมเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

๘. **กรมการสรรพกำลังกลาโหม** มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็น วางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับดูแล และดำเนินการเกี่ยวกับการระดมสรรพกำลังเพื่อการทหาร การกำลังสำรอง การสัสดีของกระทรวงกลาโหม ตลอดจนประสานความร่วมมือกับต่างประเทศ และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย มีเจ้ากรมการสรรพกำลังกลาโหมเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

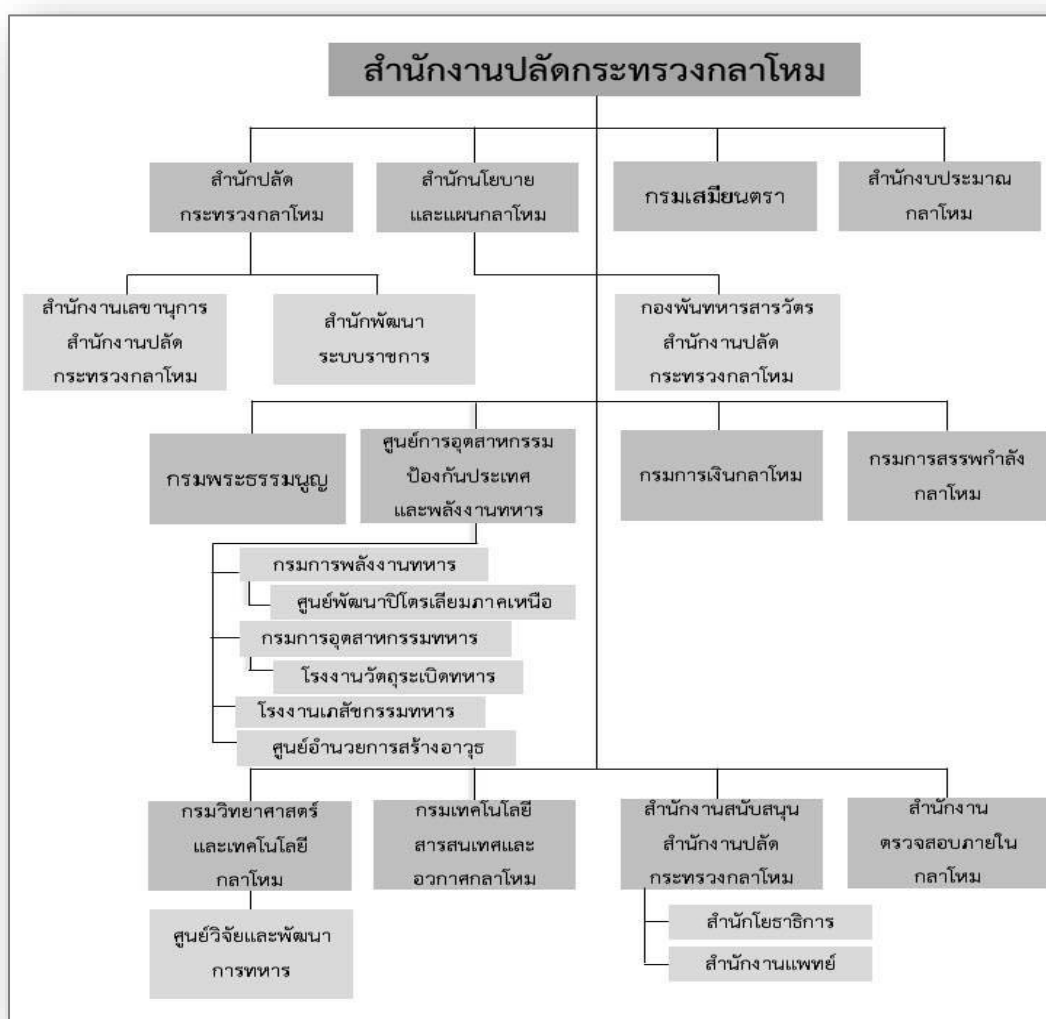
๙. **กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม** มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็น วางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับดูแล และดำเนินการเกี่ยวกับกิจการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ ตลอดจนบริหารจัดการเกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน โครงการ และงบประมาณ ให้เป็นที่ไปตามนโยบายด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย มีเจ้ากรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหมเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

๑๐. **กรมเทคโนโลยีสารสนเทศและอวกาศกลาโหม** มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็น วางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับดูแล และดำเนินการเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารเพื่อการบริหารราชการ ทั่วไป คลื่นความถี่ กิจการอวกาศและภาพถ่ายดาวเทียม เพื่อความมั่นคงของกระทรวงกลาโหม และปฏิบัติงานอื่น ตามที่ได้รับมอบหมาย มีเจ้ากรมเทคโนโลยีสารสนเทศและอวกาศกลาโหมเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

๑๑. **สำนักงานสนับสนุน สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม** มีหน้าที่สนับสนุนทางการ ส่งกำลังและซ่อมบำรุง การขนส่ง การบริการทางการแพทย์ การบริการ การโยธาธิการ การควบคุมดูแลอสังหาริมทรัพย์ กิจการดุริยางค์ กิจการโรงพิมพ์ของสำนักงานปลัดกระทรวง

ตลอดจนดำเนินการเกี่ยวกับการที่ดินของกระทรวงกลาโหม และ ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย มีผู้อำนวยการสำนักงานสนับสนุน สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

๑๒. สำนักงานตรวจสอบภายในกลาโหม มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในให้แก่ ส่วนราชการในสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมและสำนักงานรัฐมนตรี ตามคำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ ตรวจสอบการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม พิจารณาความรับผิดชอบทางแพ่ง และ ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย มีผู้อำนวยการสำนักงานตรวจสอบภายในกลาโหมเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

ภาพที่ ๓ แสดงหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์

๑. การตรวจสอบและวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายในของกระทรวงกลาโหม (S-W)

โดยใช้ McKinsey 7-s Framework¹² เป็นเครื่องมือทางการบริหารอีกหนึ่งชนิดที่สามารถนำมาช่วยในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองคกร ซึ่งเครื่องมือดังกล่าวถูก คิดค้นขึ้นมา โดย Thomas J. Peters และ Robert H. Waterman ที่ปรึกษาบริษัท McKinsey Company ในปี ค.ศ. 1978 ซึ่งต่อมาแนวคิดดังกล่าวได้ถูกนำมาตีพิมพ์ไว้ในหนังสือที่ชื่อว่า In Search of Excellence ซึ่งเป็นหนังสือที่ขายดีเป็นอย่างมากในปี ค.ศ. 1982 โดยหลักการของแนวคิดนี้ คือ ต้องการนำเสนอกรอบการประเมินองคกรในด้านประสิทธิภาพขององคกรที่มาจากความสัมพันธ์ของปัจจัยองค์ประกอบต่างๆ ทั้ง 7 ปัจจัยที่อยู่ภายในองคกร ดังนี้

S1 - กลยุทธ์ขององคกร (Strategy) คือ แผนการใช้ทรัพยากรทั้งหมดขององคกรที่มีอยู่ เพื่อบรรลุจุดหมายที่วางไว้ กลยุทธ์เป็นตัวกำหนดการตัดสินใจ และการกระทำต่อปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกทั้งที่เป็นอุปสรรค และโอกาสต่อความสำเร็จ

S2 - โครงสร้างองคกร (Structure) คือ รูปแบบของการจัดองค์การแสดงความสัมพันธ์และสายการบังคับบัญชา กำหนดขอบเขต หน้าที่ความรับผิดชอบ รูปแบบองคกรอาจจะเป็นแบบการรวมศูนย์อำนาจการตัดสินใจ หรือกระจายอำนาจการตัดสินใจ

S3 - ระบบปฏิบัติงาน (System) คือ ระบบหรือขั้นตอนการดำเนินงานภายในองคกรทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการที่ช่วยให้องคกรสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่นระบบการวางแผน ระบบदानงงบประมาณและระบบบัญชี ระบบในการสรรหาและคัดเลือกบุคลากร ซึ่งระบบหรือขั้นตอนการทำงานเหล่านี้จะบ่งบอกถึงวิธีการทำงานต่างๆ ขององคกร

S4 - บุคลากร (Staff) คือ การบริหารงานทรัพยากรบุคคล ที่รวมถึงตั้งแต่การพิจารณา คัดเลือกพนักงาน การบรรจุพนักงานให้เหมาะสมกับงาน การพัฒนาความสามารถของพนักงาน การควบคุมติดตามประเมินผลการทำงานและการให้เงินเดือน รางวัล หรือแม้แต่การลงโทษให้ออกจากงาน เป็นต้น

S5 - ทักษะ ความรู้ความสามารถ (Skill) คือ ความเชี่ยวชาญ ความโดดเด่นความสามารถในการทำงานของพนักงาน องคกรจำเป็นต้องมีพนักงานที่มีทักษะเพียงพอต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอก

S6 - รูปแบบการบริหารจัดการ (Style) ของผู้บริหาร คือ ผู้นำองค์การมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จขององค์การ ผู้นำองค์การต้องเป็นแบบอย่างของพนักงาน รู้จักสร้างวัฒนธรรมองค์การที่ช่วยให้องค์การเดินไปสู่ความสำเร็จ

S7 - คุณค่าหรือค่านิยมรวม (Shared Value) คือ สิ่งที่คนทั้งองค์การยึดถือร่วมกันมุ่งมั่นในสิ่งเดียวกัน ทำโดยไม่มีการบังคับ แต่เป็นวัฒนธรรมองค์การ วิธีปฏิบัติ ปรัชญาการทำงานที่ทุกคนยอมรับและทำตาม ค่านิยมรวมเปรียบเสมือนหัวใจขององค์การที่เชื่อมประสานองค์การเขาด้วยกัน โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของ กท. โดยไซ 7S มีดังนี้

ตารางที่ ๑ แสดงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในขององค์การ

7 s model	Strengths	Weaknesses
1.โครงสร้าง (Structure : S1)	1.มีการแบ่งมอบงานตามโครงสร้างสายการบังคับบัญชาอย่างชัดเจน โดยอ้างอิงจากพันธกิจของหน่วยงาน 2.กำหนดหน้าที่การทำงานของหน่วยขึ้นตรงอย่างชัดเจน โดยใช้อัตราเฉพาะกิจ (อฉก.) ของหน่วย 3. มีหลักการบังคับบัญชาเป็นไปตามลำดับชั้น	1.โครงสร้างของหน่วยเป็นลำดับชั้น ตามระบบราชการทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงานกรณีที่มีความเร่งด่วน 2.โครงสร้างและอัตราการจัดปัจจุบันยังไม่สอดคล้องกับภารกิจของหน่วย 3.ตามโครงสร้างของ กท.มีหน่วยขึ้นตรงหลายลำดับทำให้สายการบังคับบัญชายาว
2.กลยุทธ์ (Strategy : S2)	มีการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ แผนยุทธศาสตร์และมีการจัดทำแผนปฏิบัติราชการทั้งระยะสั้น (แผนปฏิบัติราชการประจำปี) และระยะยาว (แผนระยะ 4 ปี)	การถ่ายทอดยุทธศาสตร์ของหน่วยไปยังผู้ปฏิบัติ ยังไม่เป็นรูปธรรม/ ไม่แน่นอน/ ไม่ชัดเจน ทำให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ไม่เข้าใจแผนงาน ส่งผลให้ผลงานไม่ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ และยุทธศาสตร์ของหน่วยเท่าที่ควร
3.ระบบการปฏิบัติงาน (Systems : S3)	1.มีระเบียบวินัยปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมทหาร 2.การบริหารจัดการระบบวางแผนงานมีความยืดหยุ่นคล่องตัว 3.มีการส่งเสริมการฝึกอบรมเพิ่มเติมความรู้ในหน่วยงานอยู่เสมอ	1.การติดต่อประสานงานภายในองค์กรล่าช้า บางครั้งมีความผิดพลาดในการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ปฏิบัติ ทำให้เกิดความเข้าใจในการปฏิบัติที่ไม่ตรงกัน 2.ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศยังขาดความพร้อมในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และผลงานของหน่วย 3.ระบบการจัดการความรู้ยังไม่เป็นรูปธรรม ส่งผลให้เมื่อบุคลากรปรับย้ายหรือออกจากหน่วยงานไปจึงเกิดการสูญเสียองค์ความรู้ไปพร้อมกับบุคลากร

ตารางที่ ๑ (ต่อ)

7 s model	Strengths	Weaknesses
4.แบบแผนการบริหาร (Style : S4)	1.บุคลากรมีความรู้พื้นฐานที่ดี สามารถพัฒนาได้ง่าย 2.บุคลากร (ข้าราชการ) เปนทหาร มีเกียรติและศักดิ์ศรี มีความ พร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ 3.บุคลากรมีความรู้ความสามารถ 4.กำลังพล มีความรู้ มีทักษะ และความชำนาญ เฉพาะตัวสูง	กองงานต่างๆ มีการร่วมมือและ ประสานงานกันที่ไม่ดีเท่าที่ควร
5.บุคลากรในองค์กร (Staff : S5)	1.ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็น ของผู้ใต้บังคับบัญชา 2.สนับสนุนการมีส่วนร่วมของ ผู้ใต้บังคับบัญชา 3. ผู้บริหารให้ความสำคัญกับ การพัฒนางาน	1.ขาดกำลังพลในระดับปฏิบัติ ทั้ง ข้าราชการ เมื่อเทียบกับปริมาณงาน 2.การจัดสรรกำลังพลบางตำแหน่ง ไม่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ทำให้ไม่สามารถทำงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพ
6.ทักษะความรู้และ ความสามารถของ บุคลากร (Skills : S6)	บุคลากรมีความกระตือรือร้น ในการหาความรู้เพิ่มเติม	1.กำลังพลบางส่วน ยังขาดทักษะใน การคิดเชิงวิเคราะห์ และทักษะการใช้ ภาษาอังกฤษ 2.ระบบพัฒนากำลังพล ไม่ครอบคลุม กำลังพลทุกระดับ
7.ค่านิยมร่วมกัน (Shared Values : S7)	ถือระเบียบและธรรมเนียม ทหารขององค์กรร่วมกัน	การปฏิบัติตามค่านิยมรวมของบุคลากร ยังปฏิบัติไม่เต็มที่เท่าที่ควร และยังขาด การถ่ายทอดสู่ปฏิบัติอย่างทั่วถึง

๒. การตรวจสอบและวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายนอกของกระทรวงกลาโหม (O-T)

โดยกรอบวิธีคิดดั้งเดิมในการตรวจสอบสภาวะแวดล้อมภายนอกให้มีความครอบคลุมครบถ้วนทุกมิติ มักจะเริ่มต้นจากกรอบคิด PEST Analysis ซึ่งพิจารณาองค์กร หรือหน่วยงานภายใต้สภาวะแวดล้อม 4 มิติ คือ P = Political-Security การเมือง ความมั่นคง, E = Economics เศรษฐกิจ, S = Socio-Cultural สังคม วัฒนธรรม และ T = Technology วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม อย่างไรก็ตามกรอบวิธีคิด PEST ก็มีการปรับปรุง พัฒนาให้กว้างขวางครอบคลุมมากยิ่งขึ้น เพื่อใช้กับการวิเคราะห์องค์กร หน่วยงาน หรือโครงการในรูปแบบและ ระดับที่ต่างๆ กันออกไป อาทิ STEEP-M Analysis (เพิ่ม E = Environment and Energy สิ่งแวดล้อม และพลังงาน และ แยก M = Military การทหาร ออกจาก การเมือง ความมั่นคง) PESTEL Analysis (เพิ่ม E = Environment and Energy สิ่งแวดล้อม และพลังงาน และ L = Legal and Regulations มิติทางกฎหมายระเบียบ) โดยในตรวจสอบและวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายนอกของกระทรวงกลาโหม ผู้จัดทำรายงานเลือกกรอบวิธีคิดที่เหมาะสมกับรูปแบบการทำงานของหน่วยคือ PEST Model เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้

๑) ด้านการเมือง (Political) วิเคราะห์ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านความมั่นคง แผนปฏิบัติการ ๕ ปี (ระยะแรก พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ของ กท. แผนปฏิบัติการ ๕ ปี (ระยะแรก พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ของ สป. เป็นต้น

๒) ด้านเศรษฐกิจ (Economic) วิเคราะห์สภาพ และแนวโน้ม เศรษฐกิจ สภาพเศรษฐกิจของประเทศภาวะการเงิน การแบ่งมอบบประมาณ

๓) ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social) วิเคราะห์โครงสร้างกำลังพล ระบบการศึกษา ค่านิยม ความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณี แนวคิดการปฏิบัติงาน ความต้องการพื้นฐานของกำลังพล

๔) ด้านเทคโนโลยี (Technological) วิเคราะห์ในเรื่อง ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เทคโนโลยี สารสนเทศ เทคโนโลยีการบริการ การวิจัยและพัฒนา

โดยผลการสำรวจสภาวะแวดล้อมภายนอกตามกรอบ PEST เพื่อวิเคราะห์หาโอกาส (Opportunity: O) และความท้าทายหรือภาวะคุกคาม (Threat: T) ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ตารางที่ ๒ แสดงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ

ด้านการวิเคราะห์	โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)
Political	ความมั่นคงของการเมืองโลก ปัจจุบันยังไม่มีแนวโน้มที่จะเกิดสงครามขนาดใหญ่ และประเทศไทยมีความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศมหาอำนาจและประเทศเพื่อนบ้าน	นโยบายการเมืองของสหรัฐฯ จะกดดันให้ไทยต้องเลือกข้าง มิฉะนั้น จะถูกแทรกแซง รวมทั้งสังคมโลกจะกดดันรัฐบาลไทยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน เพื่อลดความน่าเชื่อถือของรัฐบาล
Economic	ภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ และโรคระบาด ส่งผลต่อการให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาภายในประเทศ มากกว่าการก่อสงครามหรือปัญหาความมั่นคงอื่น ๆ	เศรษฐกิจของโลกเข้าสู่ภาวะตกต่ำ เนื่องจากผลกระทบจากโรคติดต่อ ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของไทยที่เน้นการส่งออกและท่องเที่ยวอย่างหนัก
Social	สังคมโลกก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมไร้พรมแดน ที่มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและการย้ายถิ่นฐานของคนได้ง่าย	ปัญหาผู้อพยพ รวมถึงปัญหาอัตราการเกิดที่ลดลง รวมทั้งปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ส่งผลให้ความมั่นคงในแนวชายแดนต้องมีการปรับให้ผ่อนคลายเป็นมากขึ้น
Technological	การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีทุกด้านช่วยผลักดันให้สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น	เทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นำมาซึ่งอาชญากรรม และสงครามไซเบอร์

๓. การวิเคราะห์สถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ (SWOT ANALYSIS)

	เชิงบวก	เชิงลบ
สภาพแวดล้อมภายใน	<p>S</p> <p>จุดแข็ง (Strengths)</p>	<p>W</p> <p>จุดอ่อน (Weaknesses)</p>
สภาพแวดล้อมภายนอก	<p>O</p> <p>โอกาส (Opportunities)</p>	<p>T</p> <p>ภัยคุกคาม / อุปสรรค (Threats)</p>

สภาพแวดล้อมภายใน

จุดแข็ง (Strengths)

๑. มีการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ แผนยุทธศาสตร์และมีการจัดทำแผนปฏิบัติการทั้งระยะสั้น (แผนปฏิบัติการประจำปี) และระยะยาว (แผนระยะ ๔ ปี)
๒. มีการแบ่งมอบงานตามโครงสร้างสายการบังคับบัญชาอย่างชัดเจน โดยอ้างอิงจากพันธกิจของหน่วยงาน
๓. กำหนดหน้าที่การทำงานของหน่วยขึ้นตรงอย่างชัดเจน โดยใช้อัตราเฉพาะกิจ (อณก.) ของหน่วย
๔. มีหลักการบังคับบัญชาเป็นไปตามลำดับชั้น
๕. มีระเบียบวินัยปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมทหาร
๖. การบริหารจัดการระบบวางแผนงานมีความยืดหยุ่น คล่องตัว
๗. มีการส่งเสริมการฝึกอบรมเพิ่มเติมความรู้ในหน่วยงานอยู่เสมอ
๘. บุคลากรมีความรู้พื้นฐานที่ดีสามารถพัฒนาได้ง่าย
๙. บุคลากร (ข้าราชการ) เปนทหาร มีเกียรติและศักดิ์ศรี มีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่
๑๐. บุคลากรมีความรู้ความสามารถที่หลากหลาย
๑๑. กำลังพล มีความรู้ มีทักษะ และความชำนาญ เฉพาะตัวสูง
๑๒. ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็น และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้ใต้บังคับบัญชา

๑๓. ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพัฒนางาน

๑๔. บุคลากรมีความกระตือรือร้น ในการหาความรู้เพิ่มเติม

จุดอ่อน (Weakness)

๑. การถ่ายทอดยุทธศาสตร์ของหน่วยไปยังผู้ปฏิบัติ ยังไม่เป็นรูปธรรม/ ไม่แน่นอน/ ไม่ชัดเจน ทำให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ไม่เข้าใจแผนงาน ส่งผลให้ผลงานไม่ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ และยุทธศาสตร์ของหน่วยเท่าที่ควร
๒. โครงสร้างของหน่วยเป็นลำดับขั้น ตามระบบราชการทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงานกรณีที่มีความเร่งด่วน
๓. โครงสร้างและอัตราการจัดปัจจุบัน ยังไม่สอดคล้องกับภารกิจของหน่วย
๔. ตามโครงสร้างของ กท. มีหน่วยขึ้นตรงหลายลำดับทำให้สายการบังคับบัญชายาว
๕. การติดต่อฯ ประสานงานภายในองค์กรล่าช้า บางครั้งมีความผิดพลาดในการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ปฏิบัติ ทำให้เกิดความเข้าใจในการปฏิบัติที่ไม่ตรงกัน
๖. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศยังขาดความพร้อมในการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร และผลงานของหน่วย
๗. ระบบการจัดการความรู้ยังไม่เป็นรูปธรรม ส่งผลให้เมื่อบุคลากรปรับย้าย หรือออกจากหน่วยงานไปจึงเกิดการสูญเสียองค์ความรู้ไปพร้อมกับบุคลากร
๘. กองงานต่างๆ มีการร่วมมือและประสานงานกันที่ไม่ดีเท่าที่ควร
๙. ขาดกำลังพลในระดับปฏิบัติทั้งข้าราชการเมื่อเทียบกับปริมาณงานที่มีมาก
๑๐. การจัดสรรกำลังพลบางตำแหน่งไม่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ทำให้ไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๑๑. กำลังพลบางส่วน ยังขาดทักษะในการคิดเชิงวิเคราะห์ และทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ
๑๒. ระบบการพัฒนากำลังพลไม่ครอบคลุมกำลังพลทุกระดับ
๑๓. การปฏิบัติตามค่านิยมรวมของบุคลากรยังปฏิบัติไม่เต็มที่เท่าที่ควร และยังขาดการถ่ายทอดสู่ผู้ปฏิบัติอย่างทั่วถึง

สภาพแวดล้อมภายนอก

โอกาส (Opportunities)

๑. ความมั่นคงของการเมืองโลก ปัจจุบันยังไม่มีแนวโน้มที่จะเกิดสงครามขนาดใหญ่ และประเทศไทยมีความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศมหาอำนาจและประเทศเพื่อนบ้าน
๒. ภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ และโรคระบาดส่งผลต่อการให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาภายในประเทศ มากกว่าการก่อสงครามหรือปัญหาความมั่นคงอื่น ๆ
๓. สังคมโลกก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมไร้พรมแดน ที่มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและการย้ายถิ่นฐานของคนได้ง่าย
๔. การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีทุกด้านช่วยผลักดันให้สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

อุปสรรค (Treat)

๑. นโยบายการเมืองของสหรัฐฯ จะกดดันให้ไทยต้องเลือกข้าง มิฉะนั้น จะถูกแทรกแซงรวมทั้ง สังคมโลกจะกดดันรัฐบาลไทยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน เพื่อลดความน่าเชื่อถือของรัฐบาล
๒. เศรษฐกิจของโลกเขาสู่ภาวะตกต่ำเนื่องจากผลกระทบจากโรคติดต่อ ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของไทยที่เน้นการส่งออกและท่องเที่ยวอย่างหนัก
๓. ปัญหาอัตราการเกิดที่ลดลง ปัญหาผู้อพยพมากขึ้น ส่งผลถึงปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ส่งผลให้ความมั่นคงในแนวชายแดนต้องมีการปรับให้ผ่อนคลายเป็นมากขึ้น
๔. เทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นำมาซึ่งอาชญากรรม และสงครามไซเบอร์

๔. การประเมินสภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์

๔.๑ การกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนการประเมินสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก

ผู้ศึกษาส่งแบบวิเคราะห์การถ่วงน้ำหนักภายในและภายนอกให้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานในหน่วย จำนวนทั้งสิ้น ๗ คน โดยให้พิจารณา ตามหลักการและความสำคัญว่า ปัจจัยด้านใดเป็นจุดแข็งหรือปัญหาต่อองค์กรมากให้กำหนดน้ำหนักคะแนนมากกว่ารายการที่เป็นจุดแข็งหรือปัญหาต่อองค์กรน้อย โดยให้คะแนนรวมของทุกข้อรวมกัน เป็น ๑ น้ำหนักในแต่ละด้านอาจเท่ากันหรือไม่เท่ากันก็ได้ ขึ้นอยู่กับความสำคัญ ได้ผลตามตาราง

๔.๒ การวิเคราะห์องค์กรโดยการประเมินสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก

ผู้ศึกษาส่งแบบสอบถามโดยให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหารและผู้รับผิดชอบงานด้านยุทธการของหน่วย จำนวนทั้งสิ้น ๗ คน พิจารณาประเด็น และวิเคราะห์ว่าประเด็นดังกล่าวส่งผลต่อการปฏิบัติงานของ กท. ในช่องทางีเทาโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

๕ คะแนน หมายถึง ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานมากที่สุด

๔ คะแนน หมายถึง ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานมาก

๓ คะแนน หมายถึง ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานปานกลาง

๒ คะแนน หมายถึง ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานน้อย

๑ คะแนน หมายถึง ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานน้อยที่สุด

นำผลคะแนนของทุกคนมาหาค่าเฉลี่ย ได้ผลตามตารางที่ ๕ และตารางที่ ๖

ตารางที่ ๕ การให้คะแนนสภาพแวดล้อมภายในองค์กร 7s Framework

7 s model	สภาพแวดล้อมภายใน : จุดแข็ง		สภาพแวดล้อมภายใน : จุดอ่อน	
	คะแนนเฉลี่ย	Strengths	คะแนนเฉลี่ย	Weaknesses
1.โครงสร้าง (Structure : S1)	๓.๗๔	S1 มีการแบ่งมอบงานตามโครงสร้างสายการบังคับบัญชาอย่างชัดเจน โดยอ้างอิงจากพันธกิจของหน่วยงาน	๓.๔๗	W1 โครงสร้างของหน่วยเป็นลำดับชั้น ตามระบบราชการทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงานกรณีที่มีความเร่งด่วน
	๓.๒๓	S2 กำหนดหน้าที่การทำงานของหน่วยขึ้นตรงอย่างชัดเจน โดยใช้อัตราเฉพาะกิจ (อณก.) ของหน่วย	๒.๑๒	W2 โครงสร้างและอัตราการจัดปัจจุบัน ยังไม่สอดคล้องกับภารกิจของหน่วย
	๓.๒๓	S3 มีหลักการบังคับบัญชาเป็นไปตามลำดับชั้น	๓.๗๒	W3 ตามโครงสร้างหน่วยงานเป็นแนวตั้งมีหน่วยขึ้นตรงหลายลำดับ ทำให้สายการบังคับบัญชายาว

ตารางที่ ๕ (ต่อ)

2.กลยุทธ์ (Strategy : S2)	๓.๕๒	S4 มีการกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ แผนยุทธศาสตร์และมีการจัดทำแผนปฏิบัติราชการทั้งระยะสั้น (แผนปฏิบัติราชการประจำปี) และระยะยาว (แผนระยะ 4 ปี)	๓.๔๗	W4 การถ่ายทอดยุทธศาสตร์ของหน่วยไปยังผู้ปฏิบัติ ยังไม่เป็นรูปธรรม/ ไม่แน่นอน/ไม่ชัดเจน ทำให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงานไม่เข้าใจแผนงาน ส่งผลให้ผลงานไม่ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์และยุทธศาสตร์ของหน่วยเท่าที่ควร
3.ระบบการปฏิบัติงาน (Systems : S3)	๓.๒๓	S5 มีการบริหารงานตามระบบระเบียบของทางราชการ มีคำสั่งรองรับ สามารถตรวจสอบได้	๒.๑๒	W5 ปัญหาความล่าช้าของระเบียบราชการ และการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ปฏิบัติ ทำให้เกิดความเข้าใจในการปฏิบัติที่ไม่ตรงกัน
	๓.๒๓	S6 การบริหารจัดการระบบวางแผนงานมีความยืดหยุ่นคล่องตัว	๓.๒๒	W6 ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศยังขาดความพร้อมในการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร และผลงาน
	๓.๕๐	S7 มีการส่งเสริมการฝึกอบรมเพิ่มเติมความรู้ในหน่วยงานอยู่เสมอ	๓.๔๗	W7 ระบบการจัดการความรู้ยังไม่เป็นรูปธรรม ส่งผลให้เมื่อบุคลากรปรับย้าย หรือออกจากหน่วยงานไปจึงเกิดการสูญเสียองค์ความรู้ไปพร้อมกับบุคลากร
4.แบบแผนการบริหาร (Style : S4)	๓.๒๓	S8 บุคลากรมีความรู้พื้นฐานที่ดีสามารถพัฒนาได้ง่าย	๒.๑๒	W8 กองงานต่างๆ มีการร่วมมือและประสานงานกันที่ไม่ดีเท่าที่ควร
	๓.๒๓	S9 บุคลากร (ข้าราชการ) เปนทหาร มีเกียรติและศักดิ์ศรี มีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่	๓.๗๒	W9 มีการแบ่งชั้นตามยศ

ตารางที่ ๕ (ต่อ)

5.บุคลากรในองค์กร (Staff : S5)	๓.๖๗	S10 มีจำนวนกำลังพลในอัตราที่เพียงพอในการทำงาน	๓.๗๒	W10 ขาดกำลังพลในระดับปฏิบัติ ในขณะที่ระดับนโยบายมีเป็นจำนวนมาก
	๓.๔๒	S11 การจัดสรรบุคลากรมีการกระจายจำนวนไปตามส่วนงานต่างๆ	๓.๔๗	W11 การจัดสรรกำลังพลบางตำแหน่งไม่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ทำให้ไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
6.ทักษะความรู้และความสามารถของบุคลากร (Skills : S6)	๓.๙๘	S12 บุคลากรมีความรู้ความสามารถที่หลากหลาย	๓.๗๒	W12 กำลังพลบางส่วน ยังขาดทักษะในการคิดเชิงวิเคราะห์ ทักษะทางเทคโนโลยี และทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ
	๓.๒๓	S13 กำลังพล มีความรู้ มีทักษะและความชำนาญ เฉพาะตัวสูง	๓.๓๒	W13 ระบบการพัฒนากำลังพลไม่ครอบคลุมกำลังพลทุกระดับ
7.ค่านิยมร่วมกัน (Shared Values : S7)	๓.๗๒	S14 ถิ่นระเบียบและธรรมเนียมทหารขององค์กรร่วมกัน	๓.๔๗	W14 ระบบอุปถัมภ์ที่ส่งผลในการแตกความสามัคคีของคนในองค์กร

ตารางที่ ๖ การให้คะแนนสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร

ด้านการวิเคราะห์	สภาพแวดล้อมภายนอก : โอกาส		สภาพแวดล้อมภายนอก : ภาวะคุกคาม	
	คะแนนเฉลี่ย	Opportunities	คะแนนเฉลี่ย	Threats
Political	๓.๗๓	O1 ความมั่นคงของการเมืองโลก ปัจจุบันยังไม่มีแนวโน้มที่จะเกิดสงครามขนาดใหญ่ และประเทศไทยมีความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศมหาอำนาจและประเทศเพื่อนบ้าน	๓.๙๓	T1 นโยบายการเมืองของสหรัฐฯ จะกดดันให้ไทยต้องเลือกข้าง มิฉะนั้น จะถูกแทรกแซง รวมทั้งสังคมโลกจะกดดันรัฐบาลไทยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน เพื่อลดความน่าเชื่อถือของรัฐบาล

ตารางที่ ๖ (ต่อ)

Economic	๓.๒๓	O2 ภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ และโรคระบาดส่งผลกระทบต่อทำให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาภายในประเทศ มากกว่าการก่อสงครามหรือปัญหาความมั่นคงอื่น ๆ	๓.๘๒	T2 เศรษฐกิจของโลกเขาสู่ภาวะตกต่ำเนื่องจากผลกระทบจากโรคติดต่อ ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของไทยที่เน้นการส่งออกและท่องเที่ยวอย่างหนัก
Social	๓.๕๒	O3 สังคมโลกก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมไร้พรมแดน ที่มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและการย้ายถิ่นฐานของคนได้ง่าย	๓.๖๗	T3 ปัญหาอัตราการเกิดที่ลดลง ปัญหาผู้อพยพมากขึ้น ส่งผลถึงปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ส่งผลให้ความมั่นคงในแนวชายแดนต้องมีการปรับให้ผ่อนคลายมากขึ้น
Technological	๓.๙๘	O4 การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีทุกด้านช่วยผลักดันให้สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น	๓.๒๓	T4 เทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นำมาซึ่งอาชญากรรมและสงครามไซเบอร์

การประเมินตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ของกระทรวงกลาโหม (TOWS Matrix)

จากการวิเคราะห์ด้วย SWOT ในเรื่องของสภาพแวดล้อมภายในองค์กร พบว่ากระทรวงกลาโหมมีจุดแข็งใน ๓ ด้าน คือ ด้านโครงสร้างขององค์กรที่มีการจัดและสายการบังคับบัญชาที่แน่นอน ชัดเจน ด้านทักษะความรู้และความสามารถของบุคลากรในองค์กร ที่มีทักษะความรู้และความสามารถที่หลากหลาย และมีค่านิยมร่วมในองค์กร คือ ความเป็นทหาร อย่างไรก็ตามจุดแข็งที่อยู่ในระดับพื้นฐานไม่มีความโดดเด่นและยังไม่ได้ใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ในหลายด้าน คือ ด้านบุคลากรในองค์กร ในขณะที่จุดอ่อนของกระทรวงกลาโหม มี ๓ ประการ ด้านกลยุทธ์ ด้านระบบปฏิบัติการ และด้านแผนการบริหาร ซึ่งจุดอ่อนเหล่านี้เป็นจุดอ่อนที่ถือว่าเป็นสิ่งที่ขัดขวาง

ความเจริญก้าวหน้าของกระทรวงกลาโหม แต่เมื่อเปรียบเทียบแล้ว กระทรวงกลาโหมยังมีจุดแข็งมากกว่าจุดอ่อน จึงสรุปได้ว่า

เมื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกขององค์กร พบว่า กระทรวงกลาโหมมีโอกาสในเรื่องของการเมือง ที่รัฐบาลไทย ความมั่นคงของการเมืองโลก ปัจจุบันยังไม่มีแนวโน้มที่จะเกิดสงครามขนาดใหญ่ และประเทศไทยมีความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศมหาอำนาจและประเทศเพื่อนบ้าน และเทคโนโลยี ในเรื่องของการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีทุกด้านช่วยผลักดันให้สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ในขณะที่อุปสรรคสำคัญขององค์กร คือ เศรษฐกิจของโลก เขาสุภาวะตกต่ำเนื่องจากผลกระทบจากโรคติดต่อ ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของไทยที่เน้นการส่งออกและท่องเที่ยวอย่างหนัก และเรื่องสังคม ที่ปัญหาอัตราการเกิดที่ลดลง ปัญหาผู้อพยพมากขึ้น ส่งผลถึงปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ส่งผลให้ความมั่นคงในแนวชายแดนต้องมีการปรับให้ผ่อนคลายมากขึ้น

ดังนั้นเมื่อนำปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในมาวิเคราะห์ด้วย SWOT และจับคู่กลยุทธ์ด้วย TOWS Matrix เพื่อใช้ในการสร้างกลยุทธ์ พบว่า สถานการณ์จากสภาวะแวดล้อมภายนอกโดยเฉพาะอุปสรรคในเรื่องของเศรษฐกิจที่จะส่งผลกระทบต่อกระทรวงกลาโหม เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเชิงรุกของประเทศ (Threat) แต่ในขณะเดียวกัน กระทรวงกลาโหมยังมีจุดเด่นและจุดแข็งในเรื่องขององค์กรที่มีศักยภาพมาก โดยเฉพาะในเรื่องของโครงสร้างองค์กรและทักษะของบุคลากร (Strength) ทำให้ผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์ได้ว่า ตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ของกระทรวงกลาโหมในระยะปัจจุบัน จนถึงพ.ศ. ๒๕๖๙ อยู่ใน **ภาวะ S-T** จำเป็นต้องใช้ **“กลยุทธ์เชิงป้องกัน”** โดยการใช้จุดแข็งเพื่อป้องกันอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น ดังนั้นกลยุทธ์เชิงป้องกันจึงเป็น พัฒนาตัวเองอยู่เสมอเพื่อนำหน้าประเทศอื่น ๆ พร้อมกันนั้นก็รักษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศผ่านกิจกรรมทางการทูตเพื่อความมั่นคง สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศที่มีบทบาทสำคัญในภูมิภาค มีความจำเป็นที่ไทยต้องกำหนดหาที่และแนวทางที่ชัดเจนในการพัฒนาความสัมพันธ์และความร่วมมือกับมิตรประเทศ เพื่อให้ได้รับประโยชน์สูงสุดบนพื้นฐานของความมีเกียรติ ศักดิ์ศรี และความเท่าเทียมกันในเวทีระหว่างประเทศ

บทที่ ๓

แผนขององค์กร

แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง ระยะ ๕ ปี

(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ปัจจุบันโลกอยู่ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงที่เปโนไปอย่างรวดเร็วและไม่แน่นอน กระแสโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้โลกก้าวเข้าสู่ยุค New Digital Generation หรือ Digital Migration ที่ระบบข้อมูลดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทนำที่สำคัญในทุกสิ่งและสามารถไหลเวียนไปมาได้ไร้ซึ่งพรมแดน นำมาซึ่งการเชื่อมโยงของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง บุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่ไม่ใช่รัฐ (Non - State Actor) จะเป็นผู้มีบทบาทมีอิทธิพลมากขึ้นในการดำเนินกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับโลก นอกจากนี้ภัยคุกคามด้านความมั่นคงในปัจจุบันและในอนาคตยังมีลักษณะไร้พรมแดนและข้ามชาติ ซึ่งส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ จะต้องร่วมมือกันเพื่อให้สามารถรับมือกับปัญหาความมั่นคงได้ นอกจากนี้ จากการที่ระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้เปลี่ยนแปลงไปสู่ความสัมพันธ์แบบหลายขั้วอำนาจ (Multi - Polar) มีการคานอำนาจหรือความพยายามในการลดบทบาทนำของประเทศมหาอำนาจ มิให้เป็นผู้หนึ่งที่ครองความเป็นประเทศมหาอำนาจเพียงผู้เดียว (Hegemony) การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ส่งผลให้แต่ละประเทศต่างมุ่งปกป้องและรักษาผลประโยชน์ของตนเองเป็นสำคัญ และมักรวมกลุ่มพันธมิตรขนาดต่าง ๆ เพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการรวมกันในลักษณะเฉพาะกิจในแต่ละประเด็นความร่วมมือ ทั้งนี้ การแข่งขันและแย่งชิงอำนาจและอิทธิพลระหว่างประเทศมหาอำนาจในพื้นที่ต่าง ๆ หลายภูมิภาคของโลกเป็นประเด็นความท้าทายด้านความมั่นคงที่มีความล่อแหลมต่อการเผชิญหนาทิศทางการทหารระหว่างประเทศมหาอำนาจภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก เป็นภูมิภาคที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ของโลก มีที่ตั้งทางภูมิรัฐศาสตร์ ซึ่งเป็นเส้นทางการค้าทางทะเลที่สำคัญของโลก คือ บริเวณช่องแคบมะละกา และทะเลจีนใต้ อีกทั้งยังเป็นที่ตั้งและเป็นพื้นที่ขั้วซึ่งที่สำคัญของประเทศมหาอำนาจทั้งด้านความมั่นคง เศรษฐกิจและการค้า และการเมืองระหว่างประเทศ รวมถึงการทหาร อีกทั้งปัจจัยทางลักษณะภูมิรัฐศาสตร์ ทำให้ภูมิภาค เอเชีย - แปซิฟิก เป็นศูนย์กลางในการ

เชื่อมต่องานระหว่างโลกตะวันออกและโลกตะวันตกที่ประเทศมหาอำนาจทั้งภายในและภายนอกภูมิภาค ไซกำหนดในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ต่อประเทศต่าง ๆ อาทิ ยุทธศาสตร์ อินโด - แปซิฟิก ยุทธศาสตร์ Belt and Road Initiative หรือ BRI เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ภูมิภาคนี้กำลังเผชิญกับความท้าทายที่หลากหลาย และส่งผลต่อเสถียรภาพและความมั่นคงของภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ขอบพิพาทจากการอ้างกรรมสิทธิ์พื้นที่ทับซ้อนในทะเลจีนใต้ สถานการณ์ในคาบสมุทรเกาหลี ความเคลื่อนไหวของกลุ่มก่อการร้ายและกลุ่มหัวรุนแรง ทั้งในระดับระหว่างประเทศและภายในประเทศ รวมทั้งปัญหาความมั่นคงรูปแบบอื่น ๆ อาทิ อาชญากรรมไซเบอร์ ยาเสพติด การหลบหนีเข้าเมือง การเคลื่อนย้ายถิ่นฐานอย่างไม่ปกติ การกระทำอันเป็นโจรสลัด และการเกิดภัยพิบัติขนาดใหญ่

นอกจากนี้ สำหรับในส่วนของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศสมาชิกอาเซียน ต่างมีความมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) โดยให้ความสำคัญในการเป็นแกนกลางของอาเซียน (ASEAN Centrality) ภายใต้กรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน (ASEAN Defence Ministers' Meeting : ADMM) และ การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา (ASEAN Defence Ministers' Meeting - Plus : ADMM - Plus) ซึ่งจะก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในภูมิรัฐศาสตร์ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และความมั่นคง รวมทั้งจะทำให้เกิดเสรีในการผานแดนมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงนี้อาจเอื้อให้เกิดการกระทำที่ผิดกฎหมายในลักษณะขามพรมแดนได้สะดวกมากขึ้น โดยเฉพาะเรื่องยาเสพติด การก่อการร้ายอาชญากรรมขามชาติ การหลบหนีเข้าเมือง และการคานมนุษย์

สำหรับในส่วนของประเทศรอบบาน ยังคงมีโอกาสความเป็นไปได้ที่ไทยและประเทศรอบบาน จะมีสถานการณ์ความขัดแย้งเฉพาะบริเวณในระดับไม่รุนแรง จนถึงระดับที่รุนแรงในห้วงระยะเวลาสั้น ๆ จากปัญหาเส้นเขตแดนทางบก ปัญหาการเมืองภายในประเทศ การอ้างกรรมสิทธิ์พื้นที่ทับซ้อนทางทะเล หรือความพยายามในการปกป้องผลประโยชน์ของชาติตามบริเวณแนวชายแดนใดในอนาคต นอกจากนี้ การเสริมสร้างศักยภาพทางการทหารของกองทัพไปสู่ความทันสมัยอย่างต่อเนื่อง อาจทำให้เกิดความหวาดระแวง และนำไปสู่การแข่งขันการเพิ่มศักยภาพทางทหาร ซึ่งจะทำให้ความสมดุลทางทหารในภูมิภาคเปลี่ยนแปลงไป

สำหรับสถานการณ์ความมั่นคงภายในประเทศ ปัญหาความมั่นคงภายในหลายด้าน มีลักษณะที่มีความเชื่อมโยงกับปัจจัยภายนอกประเทศ อาทิ ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งยังคงมีการก่อเหตุการรุนแรงเพื่อสร้างความหวาดกลัวอยู่เป็นระยะ และมีการขับเคลื่อนระหว่างแนว

ร่วมกลุ่มผูกอเหตุรุนแรงและภาคประชาสังคม เพื่อยกระดับปัญหาความรุนแรงสู่ระดับสากล ปัญหาการเผยแพร่แนวคิดสุดโต่งและการก่อการร้าย ปัญหาความมั่นคงทางทะเล ปัญหาภัยคุกคามทางไซเบอร์ ปัญหาการคานขย ยาเสพติด และอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งจำเป็นจะต้องได้รับการแก้ไขภายใต้ความร่วมมือระหว่างประเทศกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ในด้านความมั่นคง ไตวางกรอบแนวทางในการรักษาความมั่นคงภายในและความสงบเรียบร้อยภายใน ตลอดจนการบริหารจัดการความมั่นคงชายแดนและชายฝั่งทะเล การพัฒนาระบบ กลไก มาตรการ และความร่วมมือระหว่างประเทศทุกระดับ และรักษาคุณภาพความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่ การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพ การฝึกกำลังป้องกันประเทศ การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ การสร้างความร่วมมือกับประเทศรอบบ้าน และมิตรประเทศ

ในขณะเดียวกัน โลกใต้วาเราสู่ยุคดิจิทัลใหม่ (New Digital Generation) ดวพัฒนาการทางเทคโนโลยีโดยเฉพาะการติดต่อสื่อสารไซเบอร์ อวกาศ และอากาศยานไร้คนขับ ที่ทำให้สามารถเชื่อมโยงถึงกันดวเวลาอันรวดเร็วที่ทําให้บริบทความมั่นคงของโลกมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น ทั้งจากความขัดแย้งทางด้านผลประโยชน์ที่มีความพยายามในการแสวงหาและครอบครองทรัพยากร ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจนล่อหลอมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศโลก ที่ทําให้ภัยพิบัติทางธรรมชาติทวีความรุนแรง และความขัดแย้งทางอุดมการณ์ ความคิด ความเชื่อ ความศรัทธา และการปะทะทางอารยธรรม (Clash of Civilization) โดยเฉพาะความขัดแย้งที่มีความเชื่อมโยงกับหลักคำสอนและความเชื่อทางศาสนาที่ไดสร้าง ความขัดแย้งระหว่างรัฐต่อรัฐ หรือระหว่างรัฐต่อองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ (Non - Government Organization) ตลอดจนความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชน หรือระหว่างประชาชนดวกันเอง จนส่งผลให้สภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงของโลก รวมทั้งไทยมีความเสี่ยงจากภัยคุกคามทั้งภัยคุกคามทางทหาร และภัยคุกคามที่ไม่ใช่ทางทหาร ซึ่งมีนัยสำคัญต่อบริบทความมั่นคง ดังนี้

๑) สภาพความทาทายด้านความมั่นคงของโลก มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนผานจากระบบขั้วอำนาจเดียว (Unipolar World Order) ไปสู่ระบบหลายขั้วอำนาจ (Multipolar World Order) การปฏิวัติทางดานกิจการทหาร (Revolution in Military Affair: RMA) พลวัตรความขัดแย้งทางดานวิธีคิด อุดมการณ์ ความเชื่อ และพลังความศรัทธาทางศาสนา สภาพความทาทายด้านความมั่นคงของโลกที่สำคัญอื่น ๆ อาทิ ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาตินั้น ปัญหาที่สืบเนื่องจากอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรโลกอย่างรวดเร็ว ปัญหาความไม่มั่นคงทางอาหาร ปัญหาการเคลื่อนย้ายประชากร

อย่างผิดปกติ (Unregulated Migration) และปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค รวมทั้งมีแนวโน้มที่จะต้องเผชิญกับปัญหาโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำที่ทวีความรุนแรงและยากต่อการควบคุม อีกด้วยตลอดจนปัญหาการสะสมจำนวนขยะอวกาศ ซึ่งกระทบต่อประชาคมระหว่างประเทศ จากการตกสู่พื้นผิวโลกการรบกวนสัญญาณที่เผยแพร่จากดาวเทียม และการพุ่งชนหรือสร้างความเสียหายต่อดาวเทียมดวงอื่น ๆ ปัญหาโรคระบาดที่อุบัติขึ้นส่งผลโดยตรงต่อปัญหาทางเศรษฐกิจที่จะตกต่ำทั่วโลก และอาชญากรรมข้ามชาติจะเป็นแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นมากกว่าสงครามขนาดใหญ่

๒) ภูมิภาคที่มีนัยสำคัญต่อความมั่นคงของโลก ภูมิภาคเอเชีย แปซิฟิกเป็นพื้นที่ภูมิรัฐศาสตร์สำคัญตลอดจนมีจำนวนประชากร เศรษฐกิจ ทรัพยากร เส้นทางเดินเรือ แหล่งอาหารที่มากและสำคัญที่สุดของโลกและเป็นภูมิรัฐศาสตร์ที่เป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมทั้งทางบกและทางทะเล และเป็นที่ตั้งแหล่งสำรองพลังงานที่สำคัญที่สุดของโลก มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ และมีความเชื่อหรืออุดมการณ์ทางศาสนาที่ขัดแย้งกัน ส่งผลให้ภูมิภาคนี้อยู่ใน “เส้นแถบของความไร้เสถียรภาพ” (Arc of Instability) รวมทั้งปัญหาความขัดแย้งที่มีอยู่เดิมในภูมิภาคมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น และมีผลกระทบโดยตรงต่อความมั่นคงทางทะเล (Maritime Security) โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาข้อพิพาทในทะเลจีนใต้ ปัญหาในคาบสมุทรเกาหลี รวมถึงการขยายอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจ

๓) สภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นับเป็นภูมิภาคที่ควบคุมจุดยุทธศาสตร์สำคัญของโลก คือ ช่องแคบมะละกาที่เชื่อมโยงกับทะเลจีนใต้ ซึ่งทำให้ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ไม่สามารถหลีกเลี่ยงจากสภาพความท้าทายด้านความมั่นคงของโลกได้ ซึ่งประเทศในภูมิภาคได้พัฒนาไกลความร่วมมือเพื่อให้อุณหภูมิเกิดความไม่เสถียรภาพและสามารถแบ่งปันผลประโยชน์ให้ได้อย่างเป็นธรรม และปัญหาที่เห็นได้ชัดจากสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศพม่า ที่รัฐบาลมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรง ส่งผลกระทบโดยตรงต่อไทยที่มีชายแดนติดกัน จากทั้งภายนอกที่กดดันให้ไทยต้องช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมแก่พม่าและภายในที่สนับสนุนผู้ต่อต้านรัฐบาลของพม่า และเกิดการต่อต้านรัฐบาลไทยด้วย

๔) สถานการณ์ภายในประเทศ ในเรื่องปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัญหาความมั่นคงทางทะเล ปัญหาความมั่นคงต่อสถาบันหลักของชาติ ปัญหาความขัดแย้งทางด้านการเมือง ปัญหาการแพร่ขยายแนวคิดสุดโต่ง ปัญหาความขัดแย้งในดานความเชื่อ อุดมการณ์ แนวความคิด และพลังศรัทธาทางศาสนา ปัญหาภัยคุกคามด้านไซเบอร์ ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ

ปัญหายาเสพติด ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง ปัญหาความมั่นคงทางตานพลังงาน ปัญหาที่สืบเนื่องจากสถานะโลกร้อน ไทยได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ ปัญหาโรคระบาด ปัญหาการปนเปื้อนสังคมสูงอายุ

จากการประเมินสถานการณ์สถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ทำให้ พบว่า สถานการณ์จากสถานะแวดล้อมภายนอกเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเชิงรุกของประเทศ (Threat) แต่ในขณะเดียวกัน การที่กระทรวงกลาโหมยังมีจุดเด่นและจุดแข็งในเรื่องขององค์การที่มีศักยภาพมาก (Strength) จึงต้องมีการใช้กลยุทธ์เชิงป้องกัน โดยการใช้จุดแข็งเพื่อป้องกันอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น ดังนั้นกลยุทธ์เชิงป้องกันจึงเป็นการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง ในขณะเดียวกัน ต้องมีการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศผ่านกิจกรรมทางการทูตเพื่อความมั่นคง เพื่อให้ประเทศมีการพัฒนาศักยภาพพร้อมรับโอกาสที่เกิดขึ้นและได้รับประโยชน์สูงสุดบนพื้นฐานของความมีเกียรติศักดิ์ศรี และความเท่าเทียมกันในเวทีระหว่างประเทศ

เป้าหมายทางยุทธศาสตร์ (END)

(วิสัยทัศน์ /พันธกิจ/ประเด็นยุทธศาสตร์/เป้าประสงค์)

วิสัยทัศน์กระทรวงกลาโหม

“กระทรวงกลาโหมมีศักยภาพทางทหารที่ทัดเทียมกับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ใน ปี ๒๕๗๐”

พันธกิจ

๑. พิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
๒. การปฏิบัติการทางทหารเพื่อรักษาอธิปไตยและผลประโยชน์แห่งชาติ
๓. สืบสนุนการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในราชอาณาจักร
๔. ส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน มิตรประเทศ และ
นานาประเทศ รวมทั้งองค์การระหว่างประเทศ
๕. สนับสนุนการพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคง รวมทั้งการช่วยเหลือประชาชน และแก้ไขปัญหา
สำคัญของชาติ
๖. ดำเนินงานการสงครามหัตถการผ่านศึกเพื่อความมั่นคง

ค่านิยมกระทรวงกลาโหม

“ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเสียสละผลประโยชน์ส่วนตน เพื่อความมั่นคงของประเทศและความสุขของประชาชน”

ประเด็นยุทธศาสตร์กระทรวงกลาโหม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทหารกับประเทศรอบบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียน มิตรประเทศ ประเทศมหาอำนาจ และองค์การระหว่างประเทศตามกรอบความแรงดวนที่รัฐบาลกำหนด รวมทั้งมีบทบาทสำคัญในประชาคมอาเซียน และการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพภายใต้กรอบสหประชาชาติ

เป้าหมาย

(๑) เพื่อให้หน่วยขึ้นตรงกระทรวงกลาโหมและเหล่าทัพ ตลอดจนสวนราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของ ไซเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนงานการเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับมิตรประเทศ โดยมีการจัดลำดับความสำคัญ ลดความซ้ำซ้อน และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมและเกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดจนสร้างความโปร่งใสและเสริมสร้างความไวเนื้อเชื่อใจในการพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพและดำเนินงานด้านการป้องกันประเทศ ในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธีและลดโอกาสของการใช้กำลังในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง เช่น ความขัดแย้งเรื่องพรมแดน และการอ้างสิทธิครอบครองเหนือพื้นที่ที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ

(๒) เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ และความร่วมมือทางทหารกับประเทศรอบบ้านประเทศสมาชิกอาเซียน มิตรประเทศ และกลุ่มองค์การระหว่างประเทศ ทั้งในระดับทวิภาคี และพหุภาคี ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความไวเนื้อเชื่อใจระหว่างกัน และเป็นการส่งเสริมการพัฒนาขีดความสามารถร่วมกัน ในการรับมือต่อความท้าทายด้านความมั่นคงต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การสร้างสันติภาพ เสถียรภาพ ความมั่นคงและความสงบสุขร่วมกัน รวมทั้งการมีบทบาทของไทยในเวทีระหว่างประเทศ โดยการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการรวม/ผสม และการปฏิบัติการรักษาสันติภาพ ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างเกียรติภูมิของชาติในฐานะเป็นผู้สนับสนุนการปฏิบัติการรวม (Joint Operations) การเสริมสร้างสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ

ตัวชี้วัด

(๑) ระดับความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงในทุกมิติกับประเทศมหาอำนาจและประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ (อาทิ จำนวนการเยือน จำนวนความร่วมมือ ระดับความสัมพันธ์) (เฉลี่ยร้อยละ) มากขึ้น/ดีขึ้นจากเดิม ร้อยละ ๕ - ๑๐

(๒) ระดับความสำเร็จของประเทศไทยมีบทบาทในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย (อาทิ จำนวนขอเสนอ/ ขอรื้อเริ่มของไทยที่ได้รับการยอมรับ การเป็นผู้เล่นที่สำคัญในกรอบอนุภูมิภาคและภูมิภาคกับต่างประเทศ) (เฉลี่ยร้อยละ) มากขึ้น/ดีขึ้นจากเดิม ร้อยละ ๕ - ๑๐

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

(๑) เพื่อพัฒนาและฝึกพลังอำนาจแห่งชาติ ด้วยการพัฒนาและเสริมสร้างกองทัพและหน่วยงานความมั่นคง รวมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อม ทั้งบุคลากร เครื่องมือ ยุทธโศปกรณ์ หลักนิยม และระบบบริหารจัดการ ให้สามารถสนับสนุนการปรับสภาพแวดล้อม พร้อมทั้งแก้ไขปัญหาความมั่นคง รวมทั้งสนับสนุนการช่วยเหลือประชาชนและพัฒนาประเทศ

(๒) เพื่อให้มียุทธโศปกรณ์หลัก/สำคัญ ครบตามจำนวนความต้องการขั้นต่ำสุดในระดับของสงครามจำกัด (แผนเผชิญเหตุ) รวมทั้งเพียงพอต่อการปฏิบัติการกิจอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย โดยมุ่งเน้น การจัดหายุทธโศปกรณ์ใหม่ที่จำเป็น การซ่อมปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและยืดอายุการใช้งานยุทธโศปกรณ์ที่มีอยู่เดิม

(๓) เพื่อให้มีความพร้อมและเพียงพอต่อการป้องกันภัยคุกคามทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง โดยการนำกำลังพลสำรองเข้ามาทำหน้าที่ทหารเป็นการชั่วคราว และพัฒนาการปฏิบัติการ ดานไซเบอร์ กิจการดานอวกาศ เพื่อเฝ้าระวัง แจงเตือน ตลอดจนการสังเกตการณ์อวกาศ การวิจัยพัฒนาและอุตสาหกรรม ความมั่นคงของประเทศที่มุ่งสู่การผลิตไซเบอร์ในราชการและเพื่อการพาณิชย์แบบบูรณาการ

เป้าหมาย

(๑) สถาบันพระมหากษัตริย์มีความปลอดภัยสูงสุด และได้รับการเทิดทูน อย่างสมพระเกียรติ

(๒) เหตุรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ความแตกแยกในสังคมไทย การก่อการร้าย การแพร่ระบาดของยาเสพติดภายในประเทศ การโยกย้ายถิ่นฐานข้ามประเทศแบบไม่ปกติ

และการกระทำผิดกฎหมายและกระทบต่อความมั่นคงตามแนวชายแดนทางบกและในทะเล เช่น การค้าอาวุธ การค้ายาเสพติด การลักลอบหลบหนีเข้าเมือง การค้ามนุษย์ การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การกระทำอันเป็นโจรสลัด การทำประมงผิดกฎหมาย และการแพร่โรคระบาดและโรคติดต่อ เป็นต้น มีแนวโน้มที่ดีขึ้น

(๓) ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่พื้นฐานที่ดีขึ้น ปัญหาสิ่งแวดล้อมและความเสี่ยง จากสาธารณสุข อยู่ในระดับที่ควบคุมได้

(๔) มีเครือข่ายกำลังอาสาสมัครประจำพื้นที่และภาคประชาสังคมในการสนับสนุน ภารกิจ การป้องกันภัยคุกคามต่อความมั่นคงของชาติครอบคลุมพื้นที่ที่มีปัญหาวิกฤตด้านความมั่นคง

(๕) ประเทศมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยคุกคามทางทหารที่อาจเกิดจาก ความขัดแย้ง อันเนื่องมาจากปัญหาเขตแดนและพื้นที่อ้างสิทธิ์ทับซ้อนทางทะเล รวมทั้งมีศักยภาพทางทหารที่มุ่งไปสู่ ความทัดเทียมกับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ตัวชี้วัด

(๑) คนไทยมีความจงรักภักดี เชื่อสัจย พรอมธำรงไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ สถาบันศาสนา เป็นที่เคารพ ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยสูงขึ้น โดยมีตัวชี้วัดระดับทุนทางสังคม (Legatum's Social Capital Pillar) ดีขึ้น

(๒) ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคง ทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ โดยมีระดับความสำเร็จของการแก้ไขปัญหาความมั่นคงในปัจจุบัน ดีขึ้นอย่างน้อย ร้อยละ ๕๐

(๓) ภาคใดมีความสงบสุขร่มเย็น โดยมีจำนวนงบประมาณด้านความมั่นคง ในการแก้ไขปัญหา ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ลดลงร้อยละ ๑๐ ต่อปี และ/หรือ วัสดุสถิติจำนวนเหตุ รุนแรง/สูญเสียชีวิต ลดลงร้อยละ ๒๐ ต่อปี และ/หรือ ปริมาณการเขา - ออกของนักท่องเที่ยว และมูลค่า การลงทุน ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ต่อปี

(๔) ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน โดยมีระดับความมั่นคง ปลอดภัย ภายในประเทศและศักยภาพตำรวจระดับสากล (World Internal Security & Police Index: WISPI) อยู่ในลำดับที่ ๑ ใน ๕๕ ของโลก

(๕) กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง มีความพร้อมสูงขึ้นที่จะเผชิญ ภัยคุกคามทุก รูปแบบ ทุกมิติ และทุกระดับความรุนแรง โดยมีระดับความพร้อมของกองทัพและหน่วยงาน ด้านความมั่นคง ร้อยละ ๘๐

แนวทางในการดำเนินการ (WAYS) (กลยุทธ์)

แนวทางการดำเนินการประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ

เสริมสร้างความสัมพันธ์ในการปฏิบัติการรวม และการป้องกันภัยคุกคามด้านความมั่นคงกับประเทศเพื่อนบ้าน และมิตรประเทศ ด้วยกลไกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงใหม่เอ็กภาพ ประสิทธิภาพ และมีการบูรณาการการดำเนินงานอย่างแท้จริง ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพด้านความมั่นคงแกกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาและเสริมสร้าง ทั้งคน เครื่องมือ ยุทธโศปกรณ์ และระบบบริหารจัดการ ให้มีความเหมาะสม เพียงพอ และเป็นรูปธรรม สามารถรับมือกับภัยคุกคามทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ภายใต้แนวความคิดสำคัญ คือ การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง (Security Cooperation) ด้วยการใช้ทรัพยากรในการสนับสนุนรัฐบาล โดยสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียน มิตรประเทศ ประเทศมหาอำนาจต่าง ๆ และองค์การระหว่างประเทศ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงร่วมกัน สร้างบรรยากาศความเป็นมิตร รักษาความเปราะบางลดเงื่อนไข และลดโอกาสที่จะนำไปสู่ความขัดแย้ง รวมทั้งป้องกันมิให้ความขัดแย้งขยายขอบเขตออกไปนอกเหนือการควบคุม โดยยึดมั่นในหลักการแนวความคิดเชิงป้องกัน (Preventive) ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาในเชิงรุกก่อนที่ความขัดแย้งจะเกิดขึ้น และหากความขัดแย้งเกิดขึ้นแล้ว ก็สามารถควบคุมได้ทันเวลา โดยมาตรการดังกล่าวจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความมีเกียรติและศักดิ์ศรีในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ รวมทั้งผลประโยชน์ที่ประเทศพึงจะได้รับ

กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

ชื่อกลยุทธ์ : กลยุทธ์พัฒนาเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือทางทหารกับประเทศเพื่อนบ้านประเทศสมาชิกอาเซียน มิตรประเทศ ประเทศมหาอำนาจ และองค์การระหว่างประเทศ รวมทั้งระดับทวิภาคีและพหุภาคี

เป้าหมายและตัวชี้วัดกลยุทธ์ : ร้อยละความสำเร็จของการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือทางทหารกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียนมิตรประเทศ ประเทศมหาอำนาจ และองค์การระหว่างประเทศ รวมทั้งการพัฒนาบทบาทในประชาคมอาเซียน และการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพในกรอบสหประชาชาติตามแผนที่กำหนดมากขึ้น/ดีขึ้นจากเดิม

แนวทางการดำเนินการประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง

การพัฒนาศักยภาพด้านความมั่นคงแกกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนากองทัพสู่การเป็น Smart Soldier การปฏิรูปโครงสร้างการจัดหน่วย การปรับปรุงการฝึกต่าง ๆ และเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง ด้วยการพัฒนาบุคลากร เครื่องมือ ยุทธโศปกรณ์ และระบบบริหารจัดการ ให้มีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม เพียงพอ และเป็นรูปธรรม สามารถรับมือกับภัยคุกคามทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ด้วยกลไกในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาความมั่นคงใหม่เอกภาพ ประสิทธิภาพ และมีการบูรณาการการดำเนินงานอย่างแท้จริง โดยเฉพาะ การพัฒนาหน่วยต่อต้านการก่อการร้ายสากล ภายใต้อาณาเขตสำคัญ จำนวน ๒ แนวความคิด ได้แก่ การผนึก กำลังป้องกันประเทศ (United Defence) ด้วยการนำทรัพยากรที่เป็นพลังอำนาจของชาติทุกประเภท ในทุกมิติ ทั้งด้านการทหาร การเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มาบูรณาการอย่างมีระเบียบ แบบแผนและเป็นระบบตั้งแต่ยามปกติ เพื่อแก้ไขข้อจำกัดของชาติ รวมทั้งขีดความสามารถ กำลังรบของกองทัพที่มีอยู่ อย่างจำกัด เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะต้องมีการเตรียมการและ กระทำอย่างต่อเนื่องทั้งในยามปกติและยามสงคราม และการป้องกันเชิงรุก (Active Defence) โดยจัดเตรียมกำลัง เสริมสร้าง พัฒนา และบริหารจัดการ ทรัพยากรทั้งมวลใหญ่กองทัพ และหน่วยงานด้านความมั่นคง สามารถพึ่งพา ตนเองได้และมีความพร้อม ในการบูรณาการรวมกัน หรือใช้กำลัง เพื่อการป้องปราม การแก้ไขและยุติความขัดแย้ง โดยที่ฝ่ายเรา เป็นฝ่ายได้เปรียบ โดยมุ่งเน้นมาตรการด้านการข่าวอย่างต่อเนื่องและเชิงลึกในทุกสถานการณ์ มีระบบแจ้งเตือนและเฝ้าตรวจที่มีประสิทธิภาพ พร้อมรับสถานการณ์ทั้งในยามปกติและยามสงคราม การปฏิบัติการ ทางทหารต้องใช้การปฏิบัติในลักษณะของการปฏิบัติการยุทธรวมเป็นหลัก ยึดมั่น ในหลักการการมีกำลังรบ เพื่อป้องกันตนเองและใช้กำลังที่มีความพร้อมที่จัดเตรียมไว้เขาคลี่ยุทธ สถานการณ์ในชั้นต้น พร้อมขยายกำลัง ได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

ประเด็นที่ ๑ : การพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ (ตามแนวความคิด การผนึกกำลังป้องกันประเทศ)

ชื่อกลยุทธ์ : การพิทักษ์รักษา การถวายพระเกียรติ การปฏิบัติตามพระราชประสงค์ และการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

เป้าหมายและตัวชี้วัดกลยุทธ์ : รอยละความสำเร็จของการพิทักษ์รักษา การถวายพระเกียรติ การปฏิบัติ ตามพระราชประสงค์ และการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ มากขึ้น/ดีขึ้นจากเดิม

ประเด็นที่ ๒ : ประเด็นการรักษาความมั่นคงของรัฐ (ตามแนวความคิดการฉีกกำลัง ป้องกันประเทศ)

ชื่อกลยุทธ์ : สนับสนุนการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศเกี่ยวกับ การเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษยการพัฒนาการเมือง การสร้างความรักความสามัคคีปรองดองคนในชาติ รวมถึง การพัฒนาบุคลากร และทรัพยากร การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงเกี่ยวกับ ยาเสพติด การคานุษย การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมือง การรักษาความมั่นคงตามแนวชายแดน การก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ความมั่นคงทางทะเล

เป้าหมายและตัวชี้วัดกลยุทธ์ : รอยละความสำเร็จในการสนับสนุนการแก้ไขเหตุรุนแรงจังหวัดชายแดนภาคใต้ ความแตกแยกในสังคมไทย การก่อการร้าย การแพร่ระบาดของยาเสพติด ภายในประเทศ การโยกย้ายถิ่นฐานข้ามประเทศ แบบไม่ปกติ และการกระทำผิดกฎหมายและผลกระทบต่อความมั่นคงตามแนวชายแดนทางบกและในทะเล เช่น การค้าอาวุธ การค้ายาเสพติด การลักลอบหลบหนีเข้าเมือง การคานุษย การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม การกระทำอันเป็นโจรสลัด การทำการประมงผิดกฎหมาย และการแพร่โรคระบาดและโรคติดต่อ มากขึ้น/ดีขึ้นจากเดิม

ประเด็นที่ ๓ : ประเด็นการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน (ตามแนวความคิด การฉีกกำลังป้องกันประเทศ)

ชื่อกลยุทธ์ :

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน โดยส่งเสริม สนับสนุนและช่วยเหลือสวนราชการพลเรือน และภาคเอกชนในการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง รวมทั้งพัฒนา คุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของคนและชุมชนให้ดีขึ้น รวมทั้งการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาการฉีกกำลังและทรัพยากรจากทุกภาคส่วน บูรณาการความร่วมมือจากทั้งในประเทศและนอกประเทศ เพื่อเตรียมพร้อมช่วยเหลือและบรรเทาผลกระทบ จากภัยคุกคามทุกรูปแบบ โดยเฉพาะการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

เป้าหมายและตัวชี้วัดกลยุทธ์ : รอยละความสำเร็จในการสนับสนุนการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ในพื้นที่ดำเนินการ รวมทั้งการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและสาธารณภัยตามที่

ได้รับมอบหมาย และการสนับสนุน การพัฒนาประเทศและพื้นที่เศรษฐกิจตามที่ได้รับมอบหมาย มากขึ้น/ดีขึ้นจากเดิม

ประเด็นที่ ๔ : ประเด็นการสร้างความเข้มแข็งกำลังอาสาสมัครประจำพื้นที่ (ตามแนวความคิดการผนึกกำลังป้องกันประเทศ)

ชื่อกลยุทธ์ : พัฒนาเสริมสร้างกำลังอาสาสมัครประจำพื้นที่ ทหารกองหนุน ทหารนอกประจำการ ทหารผ่านศึกทุกประเภท เพื่อมุ่งไปสู่การอ้อมกำลังและชดเชยอำนาจกำลังรบของกองทัพ ที่มีอยู่อย่างจำกัดในยามสงคราม รวมทั้งการแจ่งเตือนดานการขาว ด้วยการเสริมสร้างจิตสำนึกในการ มีส่วนรวม ป้องกันประเทศ รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูล อย่างเป็นระบบ

เป้าหมายและตัวชี้วัดกลยุทธ์ : รอยละความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายกำลังอาสาสมัคร ประจำพื้นที่ และภาคประชาสังคมในการสนับสนุนภารกิจการป้องกันภัยคุกคามต่อความมั่นคง ของชาติครอบคลุมพื้นที่ที่มี ปัญหาวิกฤตดานความมั่นคง มากขึ้น/ดีขึ้นจากเดิม

ประเด็นที่ ๕ : ประเด็นการปฏิบัติการทางทหารเพื่อรักษาอธิปไตยและผลประโยชน์แห่งชาติ (ตามแนวความคิดการป้องกันเชิงรุก)

ชื่อกลยุทธ์ :

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาขีดความสามารถทางทหารเพื่อการป้องปราม แก้ไข และยุติความขัดแย้ง ด้วยการปฏิบัติการรวมเป็นหลัก

กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถนาไซเบอร์ เพื่อความมั่นคง ด้วยความร่วมมือ จากทุกภาคส่วน ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

กลยุทธ์ที่ ๓ พัฒนาเทคโนโลยีอวกาศ เพื่อการเฝ้าระวังดาวเทียมสื่อสาร ดาวเทียมถ่ายภาพถ่าย ดานความมั่นคง และการสังเกตการณ์ทางอวกาศ ด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

กลยุทธ์ที่ ๔ พัฒนาระบบข่าวกรองเพื่อการแจ่งเตือนภัยคุกคาม ทางทหาร โดยจัดให้มีระบบ ฐานข้อมูลข่าวกรองรวม ด้วยความร่วมมืออย่างเป็นเอกภาพในประชาคมข่าวกรอง หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานข่าวกรองต่างประเทศ และการพัฒนาระบบข่าวกรองทางยุทธศาสตร์ ทั้งใน ระดับนโยบาย ระดับอำนวยการขาว และระดับปฏิบัติการขาว

กลยุทธ์ที่ ๕ พัฒนาระบบควบคุมบังคับบัญชาและระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารราชการ ทัวไป ให้สามารถปฏิบัติการรวมกันระหวางหน่วยงานความมั่นคง

กลยุทธ์ที่ ๖ พัฒนางานการกำลังสำรอง กิจกรรมกำลังพลสำรอง และระบบการระดมสรรพกำลังอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งไปสู่กำลังพลสำรองอาสาสมัคร การบรรจุทดแทนกำลัง ประจำการบางตำแหน่งในยามปกติ การบริหารจัดการกิจกรรมกำลังพลสำรองด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ทันสมัย สามารถใช้กำลังสำรองเพื่อป้องกันประเทศและบรรเทาภัยพิบัติสาธารณะได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ตลอดจน มีระบบการตอบแทนที่เหมาะสม และสามารถรองรับการขยายกำลัง ในยามสงครามสำหรับการปฏิบัติการ ทางทหารทุกด้านที่มีความขัดแย้ง การพัฒนาระบบทหาร กองประจำการอาสาสมัครใหม่มีความเหมาะสม และ สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

กลยุทธ์ที่ ๗ พัฒนาระบบการส่งกำลังบำรุงรวม เพื่อมุ่งไปสู่ การพึ่งพาตนเองด้วยความร่วมมือ กับมิตรประเทศและภาคเอกชน รวมทั้งแสวงหาแหล่งส่งกำลังบำรุงจากมิตรประเทศ เพื่อใช้ เมื่อมีความจำเป็น

กลยุทธ์ที่ ๘ ส่งเสริมการวิจัยพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ป้องกันประเทศ มาตรฐาน ทางทหาร กิจกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร เพื่อสร้างหลักประกันให้แก่ กองทัพบกพื้นฐานการพึ่งพาตนเอง โดยบูรณาการขีดความสามารถของทุกภาคส่วน มุ่งเน้นการสนับสนุน ให้ภาคเอกชนสามารถ ทำการผลิตเพื่อใช้ในราชการและเพื่อการพาณิชย์

เป้าหมายและตัวชี้วัดกลยุทธ์ : รอยละความสำเร็จในการเตรียมความพร้อมของกองทัพไทย เพื่อมุ่งไปสู่ การปฏิบัติการกิจป้องกันประเทศ และการแก้ไขปัญหาของชาติในมิติต่าง ๆ ตามแผนพัฒนากองทัพที่กำหนด มากขึ้น/ดีขึ้นจากเดิม

มาตรการ/ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง (MEANS)

สวนราชการในกระทรวงกลาโหม และหน่วยงานของรัฐในการกำกับของ รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงกลาโหม ตลอดจนสวนราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการดังนี้

กิจกรรมและโครงการตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ

กิจกรรม : พัฒนาเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและความร่วมมือทางทหารกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียน มิตรประเทศ ประเทศมหาอำนาจ และองค์การระหว่างประเทศ ทั้งในระดับ ทวิภาคีและพหุภาคี โดยสวนราชการของกระทรวงกลาโหม และหน่วยงานของรัฐในการกำกับของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมตลอดจนสวนราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

โครงการสำคัญ : โครงการพัฒนาเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือทางทหาร

กิจกรรมและโครงการตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพของประเทศตามความมั่นคง

กิจกรรม :

๑) พิทักษ์รักษา การถวายพระเกียรติ การปฏิบัติตามพระราชประสงค์ และ การเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

๒) สนับสนุนการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศเกี่ยวกับการเสริมสร้าง ความมั่นคงของมนุษย์ การพัฒนาการเมือง การสร้างความรักความสามัคคีปรองดองคนในชาติ รวมถึงการพัฒนาบุคลากร และทรัพยากร การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงเกี่ยวกับยาเสพติด การคามนุษย์ การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมือง การรักษาความมั่นคงตามแนวชายแดน การก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และความมั่นคงทางทะเล

๓) พัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน โดยส่งเสริมสนับสนุนและ ช่วยเหลือสว่นราชการพลเรือน และภาคเอกชนในการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง รวมทั้งพัฒนาคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ของคนและชุมชนให้ดีขึ้น รวมทั้งการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๔) พัฒนาการฝึกกำลังและทรัพยากรจากทุกภาคส่วน บูรณาการความร่วมมือ จากทั้งในประเทศและนอกประเทศ เพื่อเตรียมพร้อมช่วยเหลือและบรรเทาผลกระทบจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ โดยเฉพาะการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๕) พัฒนาเสริมสร้างกำลังอาสาสมัครประจำพื้นที่ ทหารกองหนุน ทหารนอกประจำการ ทหารผ่านศึกทุกประเภท เพื่อมุ่งไปสู่การอ้อมกำลังและชดเชยอำนาจกำลังรบของกองทัพที่มีอยู่อย่างจำกัด ในยามสงคราม รวมทั้งการแจ้เตือนดานการขาว ดวยการเสริมสร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมป้องกันประเทศ รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบ

๖) พัฒนาขีดความสามารถทางทหาร เพื่อการป้องปราม แก้ไข และยุติความขัดแย้ง ดวยการปฏิบัติกรรวมเป็นหลัก

๗) พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านไซเบอร์เพื่อความมั่นคง ดวยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

๘) พัฒนาเทคโนโลยีอวกาศ เพื่อการใช้งานดาวเทียมสื่อสาร ดาวเทียมถ่ายภาพ ดานความมั่นคง และการสังเกตการณ์ทางอวกาศ ดวยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

๙) พัฒนาระบบข่าวกรองเพื่อการแจ้เตือนภัยคุกคามทางทหาร โดยจัดใหม่ ระบบฐานข้อมูลข่าวกรองรวม ดวยความร่วมมืออย่างเป็นเอกภาพในประชาคมข่าวกรอง หน่วยงานภาครัฐ

และหน่วยงานชาวกรองต่างประเทศ และการพัฒนาระบบชาวกรองทางยุทธศาสตร์ ทั้งในระดับนโยบาย ระดับอำนาจการชาว และระดับปฏิบัติการชาว

๑๐) พัฒนาระบบควบคุมบังคับบัญชาและระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ราชการทั่วไป ให้สามารถปฏิบัติการร่วมกันระหว่างหน่วยงานความมั่นคง

๑๑) พัฒนางานการกำลังสำรอง กิจการกำลังพลสำรอง และระบบการระดม สรรพกำลัง อย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งไปสู่กำลังพลสำรองอาสาสมัคร การบรรจุทดแทนกำลังประจำการบางตำแหน่ง ในยามปกติ การบริหารจัดการกิจการกำลังพลสำรองด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย สามารถใช้กำลังสำรอง เพื่อป้องกันประเทศและบรรเทาภัยพิบัติสาธารณะได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีระบบการตอบแทน ที่เหมาะสม และสามารถรองรับการขยายกำลัง ในยามสงครามสำหรับการปฏิบัติการทางทหารทุกด้านที่มีความขัดแย้ง การพัฒนาระบบทหาร กองประจำการอาสาสมัครใหม่มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

๑๒) พัฒนาระบบการส่งกำลังบำรุงรวม เพื่อมุ่งไปสู่การพึ่งพาตนเอง ด้วยความร่วมมือ กับมิตรประเทศและภาคเอกชน รวมทั้งแสวงหาแหล่งส่งกำลังบำรุงจากมิตรประเทศเพื่อใช้ เมื่อมีความจำเป็น

๑๓) ส่งเสริมการวิจัยพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ มาตรฐานทางทหาร กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร เพื่อสร้างหลักประกันให้แกกองทัพ บนพื้นฐานการพึ่งพาตนเอง โดยบูรณาการขีดความสามารถของทุกภาคส่วน มุ่งเน้นการสนับสนุนให้ ภาคเอกชน สามารถทำการผลิตเพื่อใช้ในราชการและเพื่อการพาณิชย์

โครงการสำคัญ :

ประเด็นการพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

๑) โครงการพิทักษ์รักษา การถวายพระเกียรติ การปฏิบัติตาม พระราชประสงค์ และการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

ประเด็นการรักษาความมั่นคงของรัฐ

๒) โครงการสนับสนุนการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ

๓) โครงการสนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบ ต่อความมั่นคง (ประเด็นการ รักษาความมั่นคงของรัฐ)

ประเด็นการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน

๔) โครงการพัฒนาศักยภาพดานการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือ ประชาชน

๕) โครงการพัฒนาการฝึกกำลังและทรัพยากรจากทุกภาคส่วน

ประเด็นการสร้างความเข้มแข็งกำลังอาสาสมัครประจำพื้นที่

๖) โครงการพัฒนาเสริมสร้างกำลังอาสาสมัครประจำพื้นที่ ทหารกองหนุน ทหารนอก

ประจำการ ทหารผ่านศึกทุกประเภท

ประเด็นการปฏิบัติการทางทหารเพื่อรักษาอธิปไตยและผลประโยชน์แห่งชาติ

๗) โครงการพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพ

๘) โครงการพัฒนาศักยภาพการรักษาความมั่นคงทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และไซเบอร์

๙) โครงการพัฒนากิจการอวกาศ

๑๐) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพดานการขاورองทหาร

๑๑) โครงการพัฒนาระบบควบคุมบังคับบัญชา และระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารราชการทั่วไป

๑๒) โครงการพัฒนาระบบกำลังสำรอง

๑๓) โครงการพัฒนาระบบการระดมสรรพกำลัง

๑๔) โครงการพัฒนาระบบการสงกำลังบำรุงรวม

๑๕) โครงการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อการป้องกันประเทศ

๑๖) โครงการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและ การพลังงานทหาร

บทที่ ๔

ข้อเสนอแนะทางยุทธศาสตร์

ข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนและการนำแผนฯ ไปใช้

ในสวนของแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง ระยะ ๕ ปี (๒๕๖๕ - ๒๕๖๙) กระทบวงกลาโหม เป็นกลยุทธ์ที่เกิดจากการวิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์ ปัญหา ผลกระทบ และแนวโน้ม ของภัยคุกคามทุกรูปแบบ และประเมินขีดความสามารถของ กระทบวงกลาโหมอย่างรอบด้าน จึงสรุปได้ว่า ในสถานการณ์ปัจจุบัน สภาวะแวดล้อมภายนอก มีลักษณะของอุปสรรค (Threat) แต่ในขณะเดียวกันด้วยลักษณะของโครงสร้างองค์กรของ กระทบวงกลาโหมยังเป็นจุดแข็ง (Strength) ทำให้เมื่อวิเคราะห์แล้ว กลยุทธ์ที่เหมาะสมแก่การนำมา จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง ระยะ ๕ ปี (๒๕๖๕ - ๒๕๖๙) กระทบวงกลาโหม ควรเป็น “กลยุทธ์เชิงป้องกัน” โดยการใช้จุดแข็งเพื่อป้องกันอุปสรรคที่ อาจเกิดขึ้น ดังนั้นกลยุทธ์เชิงป้องกันจึงเป็น พัฒนาตัวเองอยู่เสมอเพื่อนำหน้าประเทศอื่น ๆ พร้อมกัน นั้นก็รักษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศผ่านกิจกรรมทางการทูตเพื่อความมั่นคง เพื่อให้ได้รับ ประโยชน์สูงสุดบนพื้นฐานของความร่วมมือ ศักดิ์ศรี และความเท่าเทียมกันในเวทีระหว่างประเทศ

โดยในรายละเอียดแล้ว แนวทางของแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศ ด้านความมั่นคง ระยะ ๕ ปี (๒๕๖๕ - ๒๕๖๙) กระทบวงกลาโหมยังคงเป็นตามแนวทาง ๒ ใหญ่ ประกอบด้วย แนวทางการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศและแนวทางการพัฒนา ศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง โดยเมื่อประเมินสถานการณ์ ปัญหา ผลกระทบ และแนวโน้ม ของภัยคุกคามทุกรูปแบบ พร้อมกับการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับต่างประเทศ สำหรับการกำหนดเป้าหมาย/ทิศทาง การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของ กระทบวงกลาโหมและ หน่วยงานด้านความมั่นคง เพื่อรองรับภัยคุกคาม ทุกรูปแบบ ตลอดจนการพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมทั้ง ๓ ด้าน (ด้านสาธารณภัย ด้านภัยจากการสู้รบ และ ด้านวิกฤตการณ์ความมั่นคง) ให้พร้อม เผชิญภาวะไม่ปกติ

กระทบวงกลาโหมจะมีพัฒนาศักยภาพให้พร้อมในการดำเนินการ โดยมุ่งเน้นการสร้างความ โปร่งใสและความไวเนื้อเชื่อใจระหว่างกัน ด้วยการพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพและ การดำเนินงานด้านการป้องกันประเทศ ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถใน การปฏิบัติการทางทหารรวมกันการประสานงานกับมิตรประเทศทั้งในและนอกภูมิภาค นอกจากนี้ ใน

ยามปกติกระทรวงกลาโหมสามารถนำศักยภาพของกองทัพ ไปใช้ในการสนับสนุนภารกิจอื่น ๆ นอกเหนือจากสงคราม (Military operations other than war) โดยเฉพาะการบรรเทาสาธารณภัย การรักษาความมั่นคง ภายในประเทศ และการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง ของชาติด้วย

แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง ระยะ ๕ ปี (๒๕๖๕ - ๒๕๖๙) กระทรวงกลาโหม ใช้ประเด็นยุทธศาสตร์ทั้งสองเป็น Core Functions /CoreValues ของ กระทรวงกลาโหม ซึ่งประเด็นยุทธศาสตร์ที่ดำเนินการนี้ จะเป็นการดำเนินการเพื่อพัฒนาศักยภาพ ของกระทรวงกลาโหม เพื่อเตรียมการในการขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตาม วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ และพันธกิจที่กำหนดไว้ จากที่ได้เปลี่ยนผ่านมาแล้วในระยะที่ ๑ และ เตรียมการเปลี่ยนผ่านไปสู่ระยะที่ ๓ โดยมีความสอดคล้องกับเป้าหมายของกระทรวงกลาโหม และ ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ภายในปี พ.ศ.๒๕๘๐ การขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมของกระทรวงกลาโหม เพื่อเตรียมความพร้อมในการเปลี่ยนผ่านไปสู่การทำงานระบบการจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ และ ปัญญาประดิษฐ์ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ นั้น จากการศึกษาวิชาการของศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบัน วิชาการป้องกันประเทศ เรื่องแนวทางขับเคลื่อนกองทัพไทยสู่การเป็นกองทัพดิจิทัล เมื่อ พ.ศ.๒๕๖๓ (ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, ๒๕๖๓: ๗๗-๘๔) ทำให้ทราบถึงนโยบายที่ เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนสู่การเป็นกองทัพดิจิทัลที่นับเป็นแรงผลักดันหลักที่สำคัญไปสู่การพัฒนา ของกองทัพ ซึ่งเมื่อกระทรวงกลาโหมนำระบบการจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ มาช่วยจัดระเบียบ ฐานข้อมูล ประกอบกับนำเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม สามารถประเมินสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอนโดยการคาดการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อ เป็นหลักประกันความมั่นคงของประเทศอย่างยั่งยืน ตลอดจนสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านความ มั่นคง ซึ่งเป้าหมายนี้จะดำเนินการแล้วเสร็จ ภายในปี พ.ศ.๒๕๘๐

บรรณานุกรม

สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2680) กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๖๑.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ,

สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม. แผนปฏิบัติราชการ ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563-2565) ของกระทรวงกลาโหม

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (1) ประเด็นความมั่นคง, 24 เมษายน 2563.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่12 พ.ศ. 2560 - 2564,

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	พนัโท ฉัตร ศุภมาตย์
วัน เดือน ปีเกิด	๕ สิงหาคม ๒๕๒๖
การศึกษา	ปริญญาโทรัฐประศาสนศาสตร์
ประวัติการทำงาน	<ul style="list-style-type: none">- ประจำแผนกอุปกรณ์ กองการประชุม สำนักนโยบายและแผนกลาโหม- ประจำแผนกแผน กองแผนและการจัด สำนักนโยบายและแผนกลาโหม- ผู้ช่วยนายทหารประสานภารกิจทางทหารกับสภาความมั่นคงแห่งชาติ ศูนย์ประสานภารกิจทางทหาร สำนักนโยบายและแผนกลาโหม- นายทหารประสานภารกิจทางทหารกับสภาความมั่นคงแห่งชาติ ศูนย์ประสานภารกิจทางทหาร สำนักนโยบายและแผนกลาโหม
ตำแหน่งปัจจุบัน	หัวหน้าแผนกนโยบายและแผน กองนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักนโยบายและแผนกลาโหม